

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XI.

V Ljubljani, julija 1894.

7. zvezek.

Sedma nedelja po binkoštih.

I. Ali je res pekel?

Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadú, bo posekano in v ogenj vrženo.
Mat. 7, 19.

Človek, ki hudo dela, ali pa opusti dobro, katero je dolžan storiti, primerja se drevesu, ki ne rodi dobrega sadú; in osoda nerodovitnega drevesa bo tudi njegova osoda. Tako drevo se poseka in v ogenj vrže; tako bo tudi hudobni človek izmed števila živih vzet in treščen v peklenski ogenj. Tako uči naš Gospod in Zveličar sam. Vse drugače pa uči neka vrsta ljudij, ki se imenujejo omikane in prezirajo božje razodenje. »To se ne sklada z neskončno dobrotljivostjo in usmiljenostjo božjo« — pravijo — »to je nemogoče, da bi Bog, najljubeznivejši Oče, katerega svojih otrok, če bi živel še tako hudobno, v drugem življenju vekomaj kaznoval in ga pahnil v večno nesrečo.« — Tu imamo tedaj dvojni nauk. Kateremu naj verjamemo? Nauk Jezusov je oster; govori o kraju, kjer gori neugasljiv ogenj in kjer se tisti kaznujejo, ki ne donasajo dobrega sadú, ki v hudobiji trdovratni ostanejo. Naše srce se ustavlja temu. Nauk posvetnjakov pa ustreza naši počutnosti; odvzame strah pred večnostjo in zaziblje našo vest. Kateri nauk je pa bolj pameten? katerega naj verjamemo? Jezusov nauk nam kaže Boga kot najboljšega, najljubeznivejšega, pa tudi kot najbolj pravičnega Očeta. Nauk laži-prerokov kaže Boga le kot dobrega očeta, ki zna samo ljubiti, pa ne kaznovati, ki je samo dobrotljiv, pa ne pravičen. Bog ne bi bil tedaj popolno bitje — torej ne Bog; neki kraj kazni,

pekel, mora biti. Ako ni pekla, čemu potem vera? Premislimo tedaj danes, da je res pekel. Tega nas prepriča: a) Božja pravičnost, b) npravstvena vredba sveta, c) razodenje božje.

I. Božja pravičnost zahteva peklenške kazni. Oče, v pravem pomenu besede, ki ljubi svoje otroke, ne sme biti malomaren pri njihovih napakah; ravno ker jih ljubi, mora biti tudi pravičen in kaznovati napake otrok, da bi se poboljšali ter se ne pahnili v pogubo. Ako je pa Bog naš najboljši Oče, kar se je res pokazal, ko je svojega Sinú dal za nas, mora biti tudi najbolj pravičen in svoje nepokorne otroke kaznovati, če prestopajo njegove zapovedi, da bi se poboljšali ter se ne pogubili.

Skušnja, dragi moji, uči, da Bog že na tem svetu kaznuje grešnike, ko jim pošlje mnogotera časna zla kot nasledke njihove nepokorščine. Tako n. pr. meseneža zadenejo mnogokrat hude bolezni; lenuha in zapravljivca pomanjkanje in revščina; goljuf in krivičnik se kaznuje z zgubo dobrega imena in časti; tatu, roparja, morivca zgrabi roka posvetne oblasti. A skušnja tudi potrjuje, da take časne kazni ne zadenejo vseh grešnikov. Marsikateri n. pr. se udá nečistovanju, brez sramožljivosti prelomi zakonsko zvestobo. zastruplja in morí nedolžnost in vendar doseže visoko starost. Marsikateri se z nezmernostjo in samopašnostjo poniža pod živino, lazi po krčmah vse noči, in vendar je zmiraj zdrav ter pozna bolezni le po imenu. Marsikateri zapravljivec razmetava po veselicah in igrah premoženje, ki so ga stariši težko pridobili, in vendar mu ni treba, ker mu je sreča mila, pomanjkanja trpeti ter ne vé, kaj je revščina. Marsikateri zna skrivaj goljufati in slepariti bližnjega, in vendar mu ostane dobro ime, časté ga kot poštenjaka. Grešniki torej ne dobé kazni vselej že v tem življenju.

Ali že zdrava pamet zahteva, notranji glas tirja, da dobro sprejme plačilo, hudo pa kazen. Kakor tedaj dobri zaslužijo, da jih Bog poplača, tako hudobni, da jih kaznuje; sicer bi Bog ne bil pravičen. Ker se tu na zemlji to ne zgodi vselej, zato se mora v drugem življenju zgoditi. To je zoper našo pamet, če bi grešnikov, ki tu niso bili kaznovani, tamkaj v večnosti ne čakala kazen. Povejte sami, kako bi bilo to mogoče, če bi tam ne bilo razločka med dobrimi in hudobnimi? med pravičnimi in brezbožnimi? če bi se smel nečistnik, prešestnik prikazati pred Bogom brez kazni, kakor tisti, ki se je s premagovanjem ohranil čistega na duši in

telesu; če bi bil nezmernež ravno tako kakor trezni, lenuh in zapravljivec tako, kakor pridni in varčni delavec prijazno sprejet in od Boga kakor ljubi otrok pozdravljen? če bi bil hinavec ravno tako, kakor odkritosrčni, goljuf ravno tako, kakor pravični, zatiravec ravno tako kakor dobrodelnik pred božjim stolom sojen in vse kazni oproščen? Kako, ko bi bil hlapec, ki je zakopal svoj talent, zanemarjal dolžnosti svojega stanú, ravno tako kakor zvesti hlapec, ki je dobro obračal svoje talente, od Boga v nebeško kraljestvo vzet? — Temu se ustavlja naša pamet, ker bi Bogu odrekli jedno bistvenih popolnostij, največjo pravičnost. Kjer je plačilo, tam mora biti tudi kazen. Ako brezbožni ostanejo brez kazni in se tako tudi morejo zveličati, potem zveličanje za dobre ni več plačilo. Kakor je plačilo večno, tako mora biti tudi kazen večna. Ko bi kazen trdovratnih grešnikov trpela le nekoliko časa, bi se kakor izvoljeni Božji tudi lahko izveličali; zveličanje bi več ne bilo plačilo, in slednjič bi bilo vse jedno, ali dobro ali slabo, pobožno ali hudobno živim, Bog bi me le moral zveličati. Ali on je pravičen. To mi pravi pamet, to pravi razodenje. In če Bog plačuje dobre večno, mora hudobne tudi večno kaznovati. Kraj večne kazni je pekel; tedaj so res peklenske kazni. To nam glasno kliče božja pravičnost, pa tudi npravstvena uredba sveta.

II. O resničnosti peklenskih kaznij nas nadalje prepriča n ravn i red svetá. Poboljšanje ni vselej namen kazni; kajti četudi sprevidi razumen oče, da je kazen kacemu otroku brez hasni, ga vendar le kaznuje, da bi druge otroke pred enakimi prestopki ostrašil ter tako pravi red ohranil v svoji hiši. Ravno tako država obsodi velike hudodelnike k smrti, ne da bi se poboljšali, kar je nemogoče, ker se jim življenje odvzame in s tem čas poboljšanja, ampak da jih stori za družbo človeško neškodljive in druge zadržuje od enakih pregreh ter tako skuša npravnost in pravi red ohraniti med ljudmi. — Enako dela tudi Bog v svoji najvišji pravici s trdovratnimi in nespokornimi grešniki. Mora jih kaznovati, večno kaznovati. Namen večnega kaznovanja ni poboljšanje. Bog jih večno kaznuje, da ljudi odvračuje od hudega, da se na svetu ohrani nprava, poštenost in red. Zato pravi sv. Krizostom: *Bog nam je tudi s tem skazal milost, da je pekel vstvaril, ker nam hoče s tem ubraniti, da bi bili hudobni.*

Le pretehtajmo besede starega cerkvenega pisatelja Tertulijana, ki pravi: »Kaj bi se zgodilo, če bi Bog ne zažugal večne kazni, ker se še celó pri tem strašnem pretenju komaj obvarujemo hu-

dobij? — Res je sicer, da so se od nekdanj godile pregrehe, ki so spodkopavale nраво, kalile mir in red, in človeški družbi pretile z nevarnostjo — in to so delali ne brezverniki, ampak kristijani, ki so prepričani o večnih kaznih. In če se še vedno marsikateri drznejo zoper postavno oblast se vzdigovati, če zatirajo svojega bližnjega, če lažejo in goljufajo, kradejo in ropajo, nečistujejo in nedolžnost moré in ne trepečejo pri misli nad življenjem bližnjega se pregrešiti z ubojem in umorom; povejte sami, predragi, ali bi ne bila popačenost še veliko večja in bi prekucnila ves red, če bi Bog hudobij večno ne kaznoval in bi hudodelniki gotovo vedeli, da se jim ni bati peklenskega brezna?

Če poreden otrok vé, da oče nikoli ne kaznuje njegovih napak, ali ne bo toliko drznejše hodil po potu pregreh? Ali se ne bodo tudi drugi, dozdej dobri otroci, pohujšali in jih bo mikalo enako živeti? Ali se ne bo sčasoma popačila vsa rodovina? — Isti npravni nered bi se moral vse človeške družbe polastiti in jo popačiti, ako bi se ne bilo bati prihodnjih večnih kaznij. — Ako ni peklenskih kaznij, gorjé potem pozemeljskim vladarjem in mogočnjakom! Kmalu bodo podložniki zgubili spoštovanje, ki so ga dolžni njihovi časti; odrekli pokorščino, ki so jo dolžni njihovim postavam; prelomili zvestobo, ki so jo dolžni svoji službi; kmalu bodo tudi tam upori nastali, da bi se ves državljanski red prekucnil in se brezbožne roke vzdignejo celó nad posvečeno osebo vladarjevo. — Ako ni peklenskih kaznij, gorjé potem premožnim in bogatinom! Njihova oseba in lastnina ne bo več gotova in zavarovana za ključavnico in zapahom, med zidi in trdnjavami, in kmalu bodo skusili, da so svoje zaklade zbirali le za plen postopajoči druhali. — Ako ni peklenskih kaznij, potem gorjé zakonskim! potem zvestoba ni več sveta, zveza zakonska ni več nerazvezljiva; potem je vsaka pretveza in skušnjava že zadosti, soproga zapustiti, da bi se izvan zakona služilo grdi poželjivosti. — Potem gorjé otrokom! oni nimajo več starišev, ki bi jih ljubili in vzgojevali; potem so starišem le breme, katerega bi se radi prej ko prej znebili. — Potem gorjé vam starišem! vaši otroci vam ne bodo več tolažba in upanje za starost: potem vam bodo vzrastli v sramoto in v kaznujočo šibo. — Ako ni peklenskih kaznij, potem gorjé vsem, ki še kaj držé na nedolžnost in čistost srca! Potem bo povsod dosti nesramnih žensk, katere neskušene iščejo kot strupeni pajki v svojo mrežo vloviti, in povsod bodo drzni možaki takorekoč s silo razširjevali grdo življenje. — Ako ni peklenskih kaznij, potem

gorjé mu, kateri je bil tako nesrečen, da je razžalil bližnjega! Nič več ga ne bo branilo pred maščevanjem in vedno bo v strahu, da mu bo razžaljenec ob prvi priložnosti bodalo potisnil v srce. Gorjé vsemu človeštvu, ako se ni bati prihodnjih kaznij v večnosti! Kmalu bi nehal ves mir in red in človeštvo bi dirjalo v pogubo. Ako se dandanašnji doprinašajo velika hudodelstva zoper nravo in red, zgodi se to le od posameznih ljudij in večinoma od tistih, ki so sploh vero zgubili in nočejo ničesar slišati o peklenskih kaznih. Kaj še-le bi se zgodilo, ako bi nam sv. vera nobenih večnih kaznij ne oznanovala, če bi tedaj nikomur ne bilo treba v te kazni verovati ter se jih bati? Pa tudi sicer razven kristijanov ni nobenega ljudstva na zemlji, katero bi ne bilo prepričano, da bodo hudobni gotovo kazeni prejeti na onem svetu. Saj brez te vere bi res pravi red na zemlji ne mogel obstati; ta red že zahteva pekel, do gotovosti pa ga nam oznanuje razodenje božje.

III. O resničnosti peklenskih kaznij nas slednjič prepriča nezmotljiva beseda božja. — Ustanovnik naše sv. vere se je s svetostjo svojega življenja in svojih naukov, z neštevilnimi čudeži in z natančno dopolnitvijo vseh prerokovanj izpričal za Sina božjega. Njegovi nauki so beseda božja, nezmotljivi. In kaj torej Jezus uči o peklu in njegovih kaznih?

Kristus uči, da je pekel, kraj večnih kaznij za pogubljene. Pri sv. Mateji (10, 28) govori svojim učencem: *Ne bojte se teh, kateri telo umoré, duše pa ne morejo umoriti; temveč bojte se veliko bolj tistega, ki more dušo in telo pogubiti v pekel.* Pri sv. Luki (16, 22.) pripoveduje: *Umrl je tudi bogatin in je bil pokopan v pekel.* Zavaljo strašnih kaznij, katere morajo zavrženi v peklu trpeti, ga imenuje *Zveličar kraj trpljenja.* Tako govori bogatin: »Prosim te, da pošleš Lazarja v hišo mojega očeta; pet bratov namreč imam; da naj jih posvari, da tudi oni ne pridejo v ta kraj trpljenja. (27, 28.) Nadalje ga imenuje *vnanjo temo.* Tako pri sv. Mateju (8, 11, 12.): *Veliko jih bo prišlo od izhoda in zahoda in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom, Izakom in Jakopom v nebeškem kraljestvu; otroci kraljestva pa bodo pahneni v vnanjo temo; ondi bo jok in škripanje z zobmi.* In ravno tam (Mat. 25, 30.): *In nepridnega hlapca vrsite v vnanjo temo; tam bo jok in škripanje z zobmi.* — Jezus imenuje pekel *neugasljiv ogenj* pri sv. Marku (9, 44), ko pravi: *Ako te pohujša tvoja roka . . . noga, odsekaj jo; bolje ti je hromovemu . . . kruljevemu . . . iti v večno življenje, kakor dve roki . . . nogi . . . imeti in vrženemu biti v pekel neugasljivega ognja.* — Tudi peč ognja

ga imenuje Kristus (Mat. 13, 49.): *Angelji bodo odločili hudobne in jih bodo vrgli v peč ognja; tam bo jok in škripanje z zobmi.* — Kako dolgo trpijo te strašne kazni, pové Jezus rekoč: *Njih črv ne umrje, njih ogenj ne ugasne.* (Mark. 9, 43.) in to še dvakrat ponavlja. Pri sv. Mateju (25, 46.) pravi: *In ti pojdejo v večno trpljenje.* — In slednjič, ko govori o vesoljni sodbi, že naznani, kako se bo glasila obsodba hudobnih: *Poberite se spred mene, prekleti, v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem.* (Mat. 25, 41.) Tako učí Jezus sam, da je pekel, da zavrženi v peklu strašne kazni trpijo v vnanji temi, v neugasljivem ognju in da te kazni vekomaj trpé. Kdor bi hotel te različne besede Jezusove tajiti, ta bi moral vso vero zavreči. In zato nam ni treba nobenih drugih izrekov iz stare zaveze, nobenih izrekov sv. apostolov še navajati, ker nam zadostuje sama beseda Jezusova, da smo prepričani o resnici peklenskih kaznij.

Naj torej posvetnjaki zasmehujejo to resnico, mi jo nepremakljivo verujemo, dokler se hočemo vdeleževati milosti krščanstva. Da peklenske kazni vekomaj trpé, to nas ne sme motiti. Kolikor višja je namreč oseba, toliko večje je razžaljenje. Bog je neskončen, tedaj je greh neskončno razžaljenje in zasluži neskončno kazen t. j. brez konca in kraja. In zato ostanejo pogubljeni vekomaj v peklu, ker se več ne spreobrnejo, več ne storé vrednih milosti božje. Čas spreobrnitve je tukaj na zemlji. Tamkaj ni nobenega spreobrnjenja, iz pekla je ni več rešitve. Zato sklenimo ta imenitni nauk z opominom modrega Siraha (7, 40.): *V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih rečij in vekomaj ne boš grešil.* Da, mislimo na smrt! Leto za letom poteka, da komaj zapazimo. Postaramo se in ne vemo, kako, in predno pričakujemo, moramo že umreti. Kaj potem? Potem pride sodba. O mislimo na sodbo! Kako se bo godilo ubogi duši, ko bo precej po ločitvi od telesa morala stopiti pred stol Najvišjega ter se odgovarjati za vse misli, besede in dejanja! In če bo kakor slabo, nerodovitno drevo najdena, bo posekana — iz števila zveličanih izbrisana in v večni ogenj vržena! O mislimo na pekel! Vekomaj trpé njegove kazni. »Zmiraj trpljenja, — nikdar rešenja.« Kristijani, trepetajte pred grehom, ker nas dela večno nesrečne. — A kratko trpljenje prinese večno veselje. Zato mislimo tudi na nebesa. Če je tudi skušnjava velika, če nam je tudi težko dobro delati in za pravico trpeti, ne omagujmo; saj so nebesa vsega vredna. Le molimo, da nam Bog dá milost hudo premagati in v dobrem stanovitnim ostati do konca. Amen. Ant. Žlogar.

2. Presveta kri in sedem poglavitnih grehov.

On nas je ljubil in nas opral naših grehov v svoji krvi. Raz. 1, 5.

Prvo nedeljo meseca julija se spominja sv. cerkev vselej še posebej presvete krvi Gospoda našega Jezusa Kristusa. Da bo moral Jezus Kristus s svojo krvijo odrešiti človeški rod, bilo je naznanjeno že v stari zavezi po krvavih daritvah živalskih. Jagnje nove zaveze, naš Odrešenik, nas je po besedah sv. Janeza zares *opral naših grehov v svoji krvi*. Primerno je pač, da sv. cerkev petek pred tiho nedeljo in zopet današnjo nedeljo posvečuje spominu prečudne moči, ki jo ima presv. kri. Da, tudi ena sama kapljica krvi božjega Sina bi bila že zadostovala rešiti nas večnega pogubljenja. Toda *on nas je ljubil* tako neizmerno, da je hotel večkrat in slednjič vso svojo kri preliti za naše grehe. Trditi se sme, da je naš Gospod ob sedmih priložnostih prelival svojo predragoceno kri. In glejte, sedem je zlasti grehov, ki še sedaj posebno žalijo neskončno svetega Boga. Ti so, iz katerih izvirajo vsi drugi grehi, zato se imenujejo poglavitni grehi. Da bi zadostil za vse, kar se ljudje pregreše v teh sedmih vrstah grehov, in nas tudi neprestano odvrčal od njih, prelival je Jezus sedemkrat svojo predragoceno kri. Torej vam govorim danes o sedemkrat preliti krvi Jezusovi in o sedmerih poglavitnih grehih.

To pa v čast našemu Odrešeniku in nam v poboljšanje.

1. Kdaj je Jezus prvokrat prelival svojo kri, pové nam sveti Lukež (2, 21.) *Ko je bilo osem dnij dopolnjenih, bil je otrok obrezan*. Osem dnij je bilo božje Jagnje še-le staro, in že je bilo ranjeno. Sv. Brnard pravi: Ker je Jezus tako močno hrepenel za nas trpeti in svojo kri prelivati, skoraj ni mogel čakati konca svojega življenja, zato je kar početkom svojega življenja prinesel ta dar.

S tem pa je Jezus pokazal svojo ponižnost, da se je udal judovski postavi in hotel s tem zavrniti naš n a p u h. Glejte, Jezus, Sin božji, ni le človeške nature na-se vzel, ampak se je podvrgel celó tisti judovski postavi, katera je Izraelce spreminjala v božjo lastnino. Ponižnosti, ki je podlaga vseh družih čednostij, hotel nas je učiti Jezus, vstopivši v življenje, one čednosti, ki dela človeka prijetnega Bogu in ljudem v nasprotju z onim, ki je ošaben, prevzeten, napuhnjen, ki ne more nobene nasprotne besedice prenesti, ki sebe povzdiguje nad druge in hrepeni po posvetni časti in

minljivi slavi. To nam je hotel Jezus prvič prelivajoč svojo kri zaklicati, kar beremo že pri Tobiju (4, 14.): *Napuhu ne pusti gospodovati, ne v svojih mislih, ne v svojih besedah; zakaj v njem se je začela vsa spačenost.*

2. Dolgo po prvem prelivanju krvi, celih 33 let pozneje, prelival je Jezus drugič svojo kri. Zopet nam naznanja sv. Lukež (22, 44.): *Njegov pot pa je bil, kakor krvave kaplje tekoče na zemljo.* Zgodilo se je to na Oljski gori, v vrtu Getzemani, kamor je bil Odrešenik šel po zadnji večerji. Silna britkost in žalost se je polastila tam njegovega Srca. Ne le bližnje trpljenje in sramotna smrt, temveč še bolj je na njegovo dušo pritiskala teža grehov vesoljnega sveta. In kar je še najhujše, da bo vkljub njegovemu trpljenju toliko duš pogubljenih, to mu je še najbolj iztiskalo krvavi pot iz telesa. Ni čuda, da je predčuteč vso to silo potožil trem apostelnom: *Moja duša je žalostna do smrti.* (Mat. 26, 38.)

Vrtu na Oljski gori stavljajo sveti očetje rajski vrt nasproti. Velik razloček! Raj, v kateri je Bog postavil prva človeka, bil je vrt radostnega veselja, kjer sta bili žalost in vsakoršna bolečina neznani. Vrt Getzemani na Oljski gori, v kateri je Bog vvedel svojega Edinorojenega, bil je kraj groze in grenkobe. Kolika sprememba! In kdo jo je povzročil? *Nevoščljivost satanova.* *Po nevoščljivosti hudičevi je smrt prišla na svet.* (Modr. 2, 24.) Nevoščljiv je bil satan prvim starišem zavoljo njihove sreče, hotel jih je zvabiti v tisto nesrečo, v kateri je on sam, in posrečila se mu je ta nakana tako zeló, da nas je iz te nesreče mogel rešiti samo včlovečeni Bog. Da bi zopet popravil, kar je satanova nevoščljivost v raju storila hudega, moral je Odrešenik kri prelivati na Oljski gori.

Ostudna je ta pregreha, povzročila je prvi bratski umor in od takrat je bila že milijonkrat kriva najpogubniših razporov med človeštvom. Ne da bi nas veselila nesreča našega bližnjega, mora nas, spominjajoče se krvavega potú Kristusovega, vselej ožalostiti, da nesrečnežu tudi radi pomagamo po svoji moči. Sv. Peter dobro vedoč, koliko hudega izvira iz nevoščljivosti, zapisal je v svojem prvem listu (2, 1.) opomin: *Popustite vso hudobijo in hinavščino in nevoščljivost.*

3. Največ krvi pa je prelil naš Gospod tretjič, takrat namreč, ko so ga bičali. Slekli so ga, privezali k nizkemu stebru in pretepali z jermeni, v katere je bila po tedanji rimski navadi zapletena žica (drat). Imela je spodaj zobčke, da so bili obsojenci toliko bolj

neusmiljeno razmesarjeni. Prerok Izaija je v duhu gledal raztepenega Zveličarja in prestrašen je vskliknil: *Od podplatov do temena ni nič zdravega na njem.* (1, 6.) Ni tekla kri v kapljicah, kakor tam na vrtu Getzemani, ne, kakor v potokih je tekla od vsega života, tako, da je bilo vse poškropljeno s presv. krvijo: steber, tla, stene v ječi in oblačila divjih rabeljnov.

Zakaj, vprašam, zakaj pa je Kristus preлил toliko krvi pri tem stebru? Hotel je s tem grozovitnim trpljenjem zadostiti za neko pregreho, katera je v očeh neskončno svetega Boga neizrečena ostudnost, pa vkljub temu med ljudmi tako pogostna, da po trditvi sv. Bernarda največ ljudij ravno zaradi te pregrehe trpi v peklju. Pregreha je ta, katera bi se po besedah aposteljniovih niti ne smela imenovati. Vi sužnji mesene poželjivosti, povzdignite svoje oči na Zveličarja tam pri stebru privezanega! Vi sicer niste vredni, da bi ga gledali, pa on sam vas pozivlje k temu, ko vam kaže svoje nedolžno telo vse razbito, svojo predragoceno kri po tleh razlito. Kako strašna kazen čaka nespokorjenega nečistnika za tako grdo nehvaležnost nasproti božji ljubezni! Poslušajte sv. Pavla: *To je volja božja, vaše posvečenje, da se zdržite nečistosti, da vsak vas vé svoje telo ohraniti v svetosti in časti.* (I. Tesal. 4, 3—5.)

4. Precej, ko je Jezus tretjič prelival svojo kri, moral jo je že tudi četrtič. Sv. Matevž pripoveduje: *In so spletli krono iz trnja, in so mu jo djali na glavo, in trst v njegovo desnico, in so pred njega poklekovali in ga zasramovali rekoč: Zdrav bodi, kralj judovski! In so vanj pljuvali, in trst jemali in ga tolkli po glavi.* (27, 29. 30.) Vojaki so hoteli Jezusa na vso moč zasramovati in mučiti. Zato so si izmislili take grozovitosti. Trnjeva krona, ki so mu jo ovili okoli glave, imela je po mislih sv. Vincencija Fererija 72 trnov, dolgih in nepopisno bolečih, ki so se mu zadrli v njegovo presveto glavo. Tekla je kri po obrazu, po vratu, čez pleča. In ko je tako kri nebeškega Kralja tekla izpod krone, kakoršne ni nosil še noben kralj, norčevali so se rabeljni najgrše s presvetim telesom Jezusovim. In kakor bi to vse še ne bilo dosti, vzeli so mu trst iz roke ter ga tolkli ž njim po njegovi že tako čisto razbolni glavi, da se je kri še bolj pocejala po njegovem presvetem telesu.

Kako pa je Jezus prenašal to bolestipolno in sramotilno početje? Z največjo potrpežljivostjo in krotkostjo. Z enim samim migljajem bi bil lahko v hipu zavrnil vse zasramovalce, toda hotel je spolniti besedo prerokovo, ki mu jo je bil položil na jezik že

davno v stari zavezi: *Svoje telo sem dal njim, ki so me bili, in svoja lica njim, ki so pulili (brado); svojega obličja nisem obrnil od njih, ki so me zasramovali in zapljevali.* (Iz. 50, 6.) Resnične so besede sv. Petra: *On, ko je bil preklinjan, ni klel, ko je trpel, ni pretil; temveč se mu je vdal, kateri ga je krivično sodil.* (I. 2, 23.) Torej nam kliče Kristus: *Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen.* (Mat. 11, 29.) Dà, učimo se od Jezusa, s trnjem kronanega, voljne potrpežljivosti in dajmo za vselej slovo maščevalni jezi. *Zapustite tudi vi vse: jezo, nevoljo, hudobnost, kletev, in oblecite: pohlevnost, potrpežljivost,* tako nas opominja sveti Pavel. (Kol. 3, 8. 12.)

5. Petič je prelival naš Gospod Jezus svojo kri na potu proti Kalvariji. *In je svoj križ nesoč ven šel na mesto, ki se imenuje mesto mrtvaških glav, po hebrejsko pa Golgata.* (Jan. 19, 17.) Če tudi sveti evangelij tukaj nič ne omenja prelivanja krvi, sme se vendar po vsej pravici o tem govoriti, ne oziraje se tudi na to, da je bilo o tem več svetnikom razodeto. O, le pomislite, kakšen je bil naš Gospod težki križ nesoč! Vse njegovo telo je bilo z ranami kakor posejano, na njegove raztepane rame je pritiskal težki križ. Tako je šel Jezus bos proti gori mrtvaških glav. Kolikokrat so njegove noge zadele ob kamen na pustem potu! Ko je trikrat padel na križevem potu, vselej se mu je vnovič podedila kri iz neštevilnih ran, posebej je takrat še na kolenih čutil hude bolečine. Tako je bila vsa pot od Pilatovega dvora do Kalvarije zaznamovana s presv. krvijo Odrešenikovo.

Vse svoje moči je Kristus nategnil, da je mogel vleči težki križ proti Kalvariji. Koliko potu, koliko krvi je izteklo pri tem zato, da bi iz pokorščine do nebeškega Očeta in iz ljubezni do padlega človeštva dovršil svoje odrešilno delo! Glejte, na tak način je Odrešenik hotel zadostiti za človeško lenobo ter osramotiti našo mlačnost za nebesa. Mi vemo, predragi, da je božja volja, ko se mora vsak človek pečati s telesnim ali dušnim delom. Delo, ker je s težavami sklenjeno, naj bi bilo za pokoro človeku in varovalo naj bi ga vseh tistih grehov, v katere zaide človek, lenobi vdan. Če pa je že lenoba v časnem oziru tako kaznjiva in škodljiva, koliko bolj je še pregrešna in kvarljiva v tem, kar zadeva našo dušo. Nihče naj ne upa priti v nebesa, kdor se noče vaditi v zatajevanju samega sebe, zakaj nebeško kraljestvo *le silni nase potegnejo.* (Mat. 11, 12.)

6. Premišljeva je Jezusovo trpljenje dalje najdemo zapisane pri sv. Janezu (19, 18.) besede: *Ondi so ga križali*. Na morilni kraj prišedšega so Jezusa slekli, na križ položili, roke in noge raztegnili ter z močnimi, železnimi žebli skozi roke in noge pribili na sv. križ. Potem so celo težo vzdignili po koncu ter zasadili v zemljo. Tako visi naš Zveličar na smrtnem lesu s štirikrat pomnoženimi ranami, katere pa so večje, kot vse druge in se vsled telesne teže še vedno bolj razširjajo. Štirje novi viri zveličanja so odprti, kaplja za kapljo, potoček za potočkom privrè iz prebodenih rok in nog Odrešenikovih ter teče na zemljo, da jo opere grehov. Tako se pokori Odrešenik na lesu sv. križa za to, kar sta Adam in Eva zagrešila v raju s prepovedanim vživanjem. Tudi zavoljo tega greha torej, zavoljo nezmerčnosti trpi Jezus toliko na križu, trpi poleg drugih neznosnih bolečin tudi pekočo žejo; toda namestu hladilne vode podajo mu le jesiha. Poslušajte, kaj sv. Pavel pravi o nezmernežih. Imenuje jih *sovražnike križa Kristusovega, katerih konec je poguba, katerih Bog je trebuh*. (Fil. 3, 19.)

7. Preostaja nam še premišljevati, kdaj je Jezus zadnjikrat prelival svojo predragoceno kri. Bilo je to takrat, ko je že izdihnil dušo. *Ko so vojaki prišli do Jezusa, videli so, da je že mrtev in mu niso strli kosti, ampak eden vojakov je s sulico odprl njegovo stran in zdajci je tekla kri in voda iz nje*. (Jan. 19, 33, 34.) Ta je najbolj skrivnostni vrelec presv. krvi Jezusove, zato se današnji dan pri sv. maši bere ravno ta odlomek iz sv. evangelija. Pa ne bom ga vam nadrobneje razlagal, le povem vam vzrok, zakaj je Jezus hotel še sedmič kri prelit? Hotel jo je zaradi greha, ki ga vam še nisem imenoval do sedaj.

Že je Jezus izgubil vso svojo kri, le nekoliko je še ostalo globoko v srcu; ko pa je vojak odprl njegovo levo stran, pritekla je še ta iz srčne rane, da bi tako prav do zadnje kapljice prelil svojo kri za nas. Ali je mogel, vprašam vas, Jezus bolj obsoditi človeško lakomnost? Lakomnost imenuje apostelj malikovanje, in prav ima. Saj je lakomnik zares ves zaverovan le v denar, v imetje, trdega srca pa je, kadar je treba storiti kako dobro delo, n. pr. dati kaj za božjo čast ali kako dobroto storiti svojemu bližnjemu. Tega greha Kristus ni zavračal le s svojim naukom rekoč, da pojde ložje kamela skozi šivankino uho, kakor lakomen bogatin v nebeško kraljestvo. Tega greha ni zavračal le s svojim zgledom, ko ni imel kam glave položiti: še v smrti in po smrti je zame-

taval ta greh, ko je z golim telesom umiral in umrl na sv. križu, potem pa zadnjo kapljo krvi pustil na zemlji.

Iz današnje pridige morete posneti dva poglobitna nauka. Prvič: Odrešenik je prelivaval svojo kri za vse grehe, torej ga ni greha, ki bi ne mogel biti odpuščen. Sv. Janez piše (I. 1, 7.): *Kri Jezusa Kristusa nas očisti od vsega greha*. Sv. Magdalena Paciška je videla nekdanj, da je kapljala kri iz ran Jezusa Kristusa na one, ki so skesano klečali v spovednici in je njih srca očistila ter z milostjo božjo napolnila. Drugič: Ni ga pa tudi greha, za katerega bi Jezus ne bil prelivaval svoje krvi, le on nas je opral naših grehov v svoji krvi. Zato se mora kristijan vsacega greha skrbno ogibati, naj se imenuje, kakor si že bodi, naj je to napuh ali nevoščljivost, nečistost ali jeza, lenoba ali nezmernost ali lakomnost. Kaj bi se moralo reči o sinu, kateri bi z nožem pretil očetu? Še hujši je nespokorni grešnik. Smrtni grehi so kakor biči, kakor trnje, kakor žebli, s katerimi tak grešnik po besedah aposteljnovih (Hebr. 6, 6.) novič križa Jezusa. In spet govori apostelj: *Ako prostovoljno grešimo, ni več daru za grehe, temveč strašno čakanje sodbe in maščevalni ogenj*. (Hebr. 10, 26, 27.) Amen.

Valentin Bernik.

Osma nedelja po binkoštih.

Posebna sodba.

Daj odgovor od svojega hiševanja ;
zakaj odslej ne boš mogel več gospodariti.
Luk. 16, 2.

Bogatin, o katerem govori današnji sv. evangelij, je Bog. Bog je gospodar vesoljstva; nebesa in svet in vse, kar je v njih, je njegova lastina. »Hišnik« pa je sleherni človek; zakaj vsak človek, naj bo še tako slaven in bogat, je le začasni oskrbnik tega, kar se tukaj na zemlji imenuje njegovo premoženje. In kakor je od Gospoda prejel vse, kar je in kar ima, tako mora tudi vse po njegovi volji obračati. Ako pa človek noče božjih darov obračati po božji volji, marveč jih še celo rabi v njegovo razžaljenje, čaka ga težak odgovor. Sleherni izmed nas bode zaslišal glas: *Daj odgovor od svojega hiševanja, odslej ne boš mogel več gospodariti*. Ta pretresljivi glas bo zaslišal precej po smrti. Njegovo telo se še ne bode shladilo na smrtni postelji, njegova duša pa bode že

dajala odgovor pred neskončno pravičnim Sodnikom. Zakaj sveti apostelj Pavel piše: *Odločeno je ljudem enkrat umreti, potem pa sodba.* (Hebr. 9, 28.)

Strašna je sicer za nas ta misel, a silno koristna. Ko bi bil »hišnik« o pravem času jël na to misliti, da bode moral kdaj dati gospodarju natančen odgovor o svojem hiševanju in gospodarjenju, gotovo bi ne bil tako lahkomišljeno zapravljal njegovega premoženja. Tudi mi bi prav gotovo drugače živeli, ko bi večkrat resno mislili na sodbo, ki nas čaka precej po smrti. Saj veleva modri Sirah v sv. pismu (7, 40.): *Pri vsch svojih delih se spominjaj svojih poslednjih rečij in vekomaj ne boš grešil.* Najimennitniša izmed štirih poslednjih rečij je pa gotovo posebna sodba, ker od nje je odvisno vse: smrt nas skrbi le zaradi sodbe, večnost se bode ravnala po sodbi; ako sodba dobro izteče, odloči nam nebesa, nesrečna sodba pa odkaže večno pogubljenje v peklu. Kdor tedaj gostokrat in resno misli na tisti strašni dan in na tisti odločilni trenutek, ko bo moral natančen odgovor dati od vsega svojega življenja, gotovo ne bode grešil; ko bi pa kdaj kaj grešil, gotovo se bode kmalu poboljšal. Ker je to premišljevanje za vsakega tako zelo koristno, govoril vam bom danes o posebni sodbi ter rečem: I. Strašna je sodba zavaljo veličastva vsevednega in pravičnega, pa tudi vse-mogočnega Sodnika, ki ga grešni človek vprvič ugleda; II. strašna je ta sodba zavaljo rečij, katere bodo na tehtnico pravice božje dejane; in poslednjič III. strašna je ta sodba, ker pred njo ne obvelja nobeno izgovarjanje, ondi ga ni nobenega zagovornika, ne pomočnika, ne prošnjika.

Mislimo si vsi, kakor da bi že danes stali pred sodnjim stolom Jezusa Kristusa; zakaj prej ali pozneje — pa kmalu kmalu — bomo stali pred njegovo sodbo. Kdo je meni ali pa tebi porok, da ne bova že danes ali jutri stala pred sodbo božjo? Zato opominja sv. Duh po modrem Sirahu (7, 18.): *Spominjaj se srda (božjega), ki se ne obotavlja priti nad grešnika.*

Ti pa, o Gospod! — prosim s kraljem Davidom, *presuni moje meso s svojim strahom, zakaj tvojih sodbá se bojim* (Ps. 118, 120.)

I. Strašna je posebna sodba zavaljo veličastva Sodnika božjega, ki ga grešni človek vprvič ugleda.

Dokler živimo na tem svetu, Boga le nekoliko spoznamo ter ga po besedah sv. Pavla (I. Kor. 13, 12) gledamo le kakor v megli z očmi sv. vere. Sveta vera pa nas uči, da je Bog vsemo-gočni stvarnik vseh rečij, vladar vsega sveta, vsegavedni in pravični sodnik, ki dobro plačuje, hudo pa kaznuje. To je, kar nas vera uči o Bogu; njega samega pa, kakošen da je, zdaj ne vidimo s svojimi telesnimi očmi.

Ko pa človek umrje, zdajci se mu odpró dušne oči in v tem trenutku ugleda svojega veličastnega Boga, vidi ga v njegovi nebeški svetlobi, in sicer kot svojega neskončno pravičnega sodnika. Kolik strah, kolika groza mora tedaj človeka sprehajati, ko prvič ugleda svojega veličastnega, neskončnega Boga, ki ga še nikoli ni videl poprej; ko stoji pred njim, pred katerim še celó vse nebeške oblasti trepetajo, pred katerim kerubini in serafini iz spoštovanja in strahú pokrivajo svoje obraze.

Če se že marsikdo tako ustraši, da skoraj ne more kar besedice spregovoriti, kadar prvikrat stopi pred kakega kralja ali cesarja; in vendar so kralji in cesarji nam enaki ljudje, le njih kraljeva čast in oblast, le njih cesarska svetlost in mogočnost in druge okoliščine mu delajo strah in grozo: koliko večji strah, kolik trepet bo še-le nas sprehajal, ko bomo prvikrat stopili pred najvišjega Kralja, pred vladarja nebes in zemlje, pred katerim tudi še tako mogočni vladarji tega sveta ravno tako trepečejo, kakor drugi ljudje in še bolj trepečejo, ker imajo večje reči — večkrat toliko prelite krvi — na svoji vesti.

Če zatoženega človeka spreleta strah, ko v sodno hišo stopi pred človeškega sodnika, pred sodnika, kateremu vendar lahko marsikaj zakrije ali pa še celó popolnoma utají; kolik strah, kolika groza bo še-le nas sprehajala, ko bomo na oni svet stopili in stali pred Sodnikom božjim, kateremu ne more nihče ničesar prikriti, nihče ničesar utajiti; zakaj sodil nas bo Bog sam, on vsevedni ki po besedah sv. pisma *pregleduje srca in obisti* (Ps. 7, 10.), vsega notranjega človeka. *Gospodove oči so veliko svetlejše, kakor solnce; one ogledujejo vsa človeška pota in gledajo ljudem v srca najskrivnejše kote*, pravi modri Sirah (23, 28.)

Sodil nas bo Bog, on pravični, ki po besedah sv. pisma *ne gleda na osebo* (Dejan. ap. 10, 34.), *ne na zunanjo veljavo ljudij* (Rim. 2, 11.), *ne na človeško visokost* (Sir. 35, 15.), ki slehrnemu povračuje po njegovih delih. Sodil nas bo Bog, on vsemo-gočni, ki se mu ne more nihče zoperstavljeti, ne njegovi pravici ubežati.

Zatorej pravi sv. Job (9, 13.): *Bog je, čigar jezi se nihče ne more ustaviti, in pred njim se uklanjajo, kateri svet vladajo.* Sodil nas bo Jezus Kristus, on včlovečeni Bog, čegar sveto postavo smo tolikokrat in tako predrzno v nemar puščali. Sodil nas bo božji Sin, on Odrešenik sveta, nam kazaje svoje rane, katere smo mu mi naredili, ker smo ga po besedah sv. Pavla vnovič križali s svojimi grehi. In ravno ta apostelj piše: *Mi vsi se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da prejme slehrni . . ., kakor je storil, ali dobro ali hudo.* (II. Kor. 5, 10.). V drugem kraju piše ta apostelj: *Saj bomo vsi stali pred sodnjim stolom Kristusovim* (Rim. 14, 10.), *kateri bo vsakemu povrnil po njegovih delih.* (Rim. 2, 6.) *Jeza in srd, britkost in stiska* (pride) *nađ vsako dušo* (tacega) *človeka, kateri hudo dela.* (Rim. 2, 8. 9.) *Sleherni tedaj izmed nas bo za-se odgovor dajal Bogu* (Rim. 14, 12.) so besede sv. Pavla. Oh, groza in strah! Ko bomo prvikrat ugledali božjega Sodnika in mu odgovor dajali od vsega svojega dejanja in nehanja. To grozo in ta strah nam napoveduje vrstica latinske pesmi v mašnih bukvah: *Quantus tremor est futurus: Kolik trepet me bo sprehajal — Kadar bo sodnik prihajal, — Vse natanko preiskaval, — Vse natanko pretehtaval!*

Zatorej so se te sodbe božje bali tudi pravični ljudje na zemlji. Te sodbe se je bal pobožni, sveti Job, torej trepetaje vpraša: *Kaj bom namreč počel, kadar bo Bog vstal mene soditi? in ko bo vprašal* (ko bode odgovor od mene terjal), *kaj mu bom odgovoril?* (31, 14.) — Te sodbe se je bal spokorni sv. David, ter Boga milo prosi, rekoč: *Gospod! usliši moje molitev, . . . ter ne hodi v sodbo s svojim hlapcem; ker pred tvojim obličjem ni nobeden živih pravičen,* (Ps. 142, 1. 2.), nihče ni čist pred teboj. — Te sodbe se je bal sv. apostelj Pavel, rekoč: *Nič sicer nimam na svoji vesti, Gospod pa je, kateri mene sodi* (I. Kor. 4, 4.), to je, Gospod vse drugače sodi, kakor človek; Gospod vidi madeže, katerih človek sam ne vidi. — Te sodbe se je bal pobožni puščavnik Agaton, ki je ležal na smrtni postelji. Ko ga njegovi učenci tolažijo, jim reče: »O otroci moji! sodbe božje so vse drugačne od sodbá človeških.« — Te sodbe se je bal sveti oče Arzenij, tudi puščavnik; trepetal je strahú, ko se mu je bližala smrtna ura. Njegovi bratje puščavniki se mu čudijo, ker so bili priče njegovega svetega življenja; zatorej mu pravijo, rekoč: »Pa ti, naš oče! trepetáš? Čemu se tedaj bojiš?« On pa jim odgovori: »O, otroci moji! ta moja boječnost, ta moj strah ni nov strah. Vse svoje žive dni sem se bal tega dneva, ko se preseli duša moja v večnost pred sodbo božjo.« — Te sodbe se je bala sv. Marija Magdalena Paciška. Ko jo njen spovednik vpraša, čemu trepeče, mu odgovori: »Oh moj oče! čez vse velika reč je to, prikazati se pred Kristusom sodnikom.« In pa

res čez vse velika reč je to, strašen trenutek je za sleherno dušo, ko stopi pred svojega božjega pa ostrega Sodnika.

Preljubi v Kristusu! če so se spokorne, pobožne in svete duše bale sodbe božje: koliko bolj se je moramo bati mi, ki smo veliki grešniki, ki imamo toliko in toliko rečij na svoji vesti, pa morda še nismo zanje storili nobene prave pokore, ki smo storili še tako malo malo dobrega, kar bi bilo večnega plačila vredno; in ravno to nam bo strahovito delalo sodbo božjo.

II. Strašna je sodba zavoljo rečij, ki bodo na tehtnico pravice božje dejane.

Pri tej sodbi se bodo dvoje bukve odprle pred našimi očmi, namreč: sveti evangelij in slehrnega lastna vest. V prvih bukvah — v svetem evangeliju — bo vsakteri bral večno postavo božjo po kateri bi bil moral živeti ter po nji ravnati vse svoje dejanje in nehanje; v družih bukvah, v svoji vesti, pa bo bral vse svoje grehe in zanikrnosti, s katerimi se je pregrešil zoper to večno postavo božjo. Sv. evangelij mu poreče: Glej, o človek! to in to ti je bilo zapovedano, toraj bi bil moral vse to natanko dopolniti; to in to pa ti je bilo prepovedano, toraj bi bil moral vse to opustiti; vest pa bode na glas vpila: Ti pa, o človek! si to in to storil, kar bi ne bil smel nikoli storiti, in to in to si opuščal, česar bi ne bil smel nikoli opustiti; zoper večno postavo božjo si tedaj ravnal, jo predrzno zanemarjal, še zaničeval, zatorej boš po tej postavi zdaj sojen. O bukvah vesti govori že prerok Jeremija (1,71.), rekoč: *Greh judov* (potemtakem tudi greh kristijanov) *je zapisan z železnim pisalom in demantovo ostjo* (ali dletcem) *na ploščo njih srca*, to je, vsak se bo svojih grehov tako živo spominjal ter jih imel pred očmi, kakor da bi bili z železnim pisalom zarisani v njegovo vest, kakor da bi bili z demantovim dletcem zarežani v njegovo srce; toraj jih ne bo mogel nihče ne pozabiti, ne jih utajiti. O teh bukvah govori tudi sv. apostelj Janez v svojem skrivnem razodenju (20, 12. 15), rekoč: *Videl sem mrtve velike in majhne* (visoke in nizke) *stati pred sedežem* (pred sodnjim stolom božjim) *in bukve so se odprle* (kjer so bili zapisani hudobni z njih hudobijami vred); *in druge bukve so se odprle, katere so* (bukve) *življenja* (kjer je bilo zapisano majhno število pravičnih z njih dobrimi deli vred); *in mrtvi so bili sojeni po tem, kar je bilo zapisano v bukvah*, (sleherni) *po svojih delih. In kdor ni bil najden v bukvah življenja zapisan, je bil vržen v ognjeno jezero*, v peklenko brezno. O teh bukvah, ki so podoba vsevednosti božje, govori tudi vrstica

cerkvene latinske pesmi v mašni knjigi: *Liber scriptus proferetur*. — *Bukve bodo prinesene*, — *Dela vsa bom bral storjena*, — *Dobra ino nepoštена*. O bukve, o prestrašne bukve! ki se bodo odprle pred našimi očmi, kjer bomo videli zapisane vse svoje grehe, ako jih ne izbrišemo z Jezusovo krvjo v zakramentu svete pokore in zanje po vsi svoji moči ne zadostujemo pravici božji; našli bomo v njih zapisana vsa dobra dela, katera pa ne bodo večnega plačila vredna, če jih ne opravljamo iz pravega, čistega namena. O strahovitne bukve! katere bodo pričale zoper nas; zatorej ne bo mogel nihče ničesar ne prikriti, ne olupšati, ne utajiti; pa tudi ne pravici božji se umakniti, kar potrjuje že omenjena cerkvena pesem: *Ko bo jel Sodnik soditi*, — *Nič ne more se prikriti*, — *Nič ne kazni se ogniti*.

Videl boš torej, o kristijan! v bukvah svoje vesti zarisane vse svoje nespodobne misli in želje, vse svoje hudobne naklepe zoper svojega bližnjega, vse svoje pohujšljive besede in nesramne kvante, vse svoje goljufije in odrtije in druge krivice bližnjemu storjene, če jih po vsi svoji moči ne poravnáš. Pokazali se bodo marsikomu v svoji gnjusobi vsi njegovi skrivni grehi — vse njegove skrite nesramnosti, ki jih prikriva sam sebi in spovedniku; pokazali se mu bodo vsi ropi božji, ki jih zdaj ne vidi, zdaj ne spozná. Odkrilo se mu bode število tujih grehov, za katere se ni nikoli nič zmenil, ne se jih spovedoval, pa tudi število zgubljenih duš, katere je zapeljal in katere bo Sodnik terjal iz njegovih rok. Stopila nam bodo pred oči vsa leta našega življenja, in videli bomo zgodnjo zlobo in spačenost svojih otroških let, neumnosti in razuzdanosti svoje mladosti, grešne navade poznejše starosti. Videli bomo brezno svojih zmot, svojega pregrešenja, ker bo Sodnik božji oči odprl naši slepi duši in prebudil našo zaspano vest, torej bomo lahko spoznali svojo grešnost, svoje zadolženje. Oh, kolik strah, kolik trepet, ko bo vse to naše zadolženje na tehtnico pravice božje dejano!

Pa ne samo naši grehi, ampak tudi naša dobra dela bodo na tehtnico pravice dejana in pretehtovana, koliko vrednosti da imajo v sebi: če so težka, zlata in srebrna zrna, ali pa le bliščéča lahka pena, le same pleve, brez vsega zrna. Božji sodnik bo namreč presodil naša dobra dela, če so bila iz ljubezni do Boga, ali pa le samo zavoljo ljudij, iz gole samopridnosti in častilakomnosti storjena. Kar človek zavoljo Boga stori in trpi ter njemu v čast daruje, to je zlato in srebro na tehtnici pravice božje, je večnega plačila vredno; kar pa človek le zavoljo ljudij, zavoljo človeške

hvale, le zavoljo časnega dobička dobrega stori in pretrpi, to je bliščeča, lahka pena, le same pleve brez zrnja na tehtnici pravice božje, in tedaj bolj kazni, kakor plačila vredno.

Gorjé nam, večno gorjé, ako se o pravem času nismo spokorili svojih grehov; pa tudi gorjé nam, ako stopimo pred božjega Sodnika s praznimi rokami, brez dobrih, zavoljo Boga, za nebesa storjenih del, ker Jezus Kristus pravi: *Vsako drevo, katero ne stori dobrega sadú, bo posekano in v ogenj vrženo.* (Mat. 7, 19.) *In Gospod je preklel figovo drevo, na katerem je našel le samo listje.* (Mat. 21, 19.)

III. Strašna je sodba poslednjič tudi zato, ker pred njo ne obveljajo nobeni izgovori; ondi ni nobenega zagovornika, ne prošnjika, ne pomočnika.

Hudodelnik pred človeško sodbo tukaj na zemlji še lahko svoja hudodelstva z mnogimi izgovori zmanjšuje, lepša in pokriva, ali pa tudi popolnoma utaji; in če tega ne more, pa vsaj s svojim kesanjem, s svojimi bridkimi solzami sodnika k milosti nagiba in meči. Tudi ima naprošenega zagovornika, kateri si na vso moč prizadeva, s svojo zgovornostjo sodnikom izkazati njegovo nedolžnost; če pa tega nikakor ne more, pa manjša njegovo zadolženje, in poslednjič prosi še sodnike, da naj mu za njegovo hudodelstvo odločijo najmanjšo kazen. Vse to je hudodelniku pred sodbo vsaj nekoliko v tolažbo.

Glejte, preljubi v Kristusu! take tolažbe nima hudodelnik pred sodbo božjo; njegovi izgovori nič ne veljajo, on ga nima zagovornika, ne prošnjika ali pomočnika. Zatorej pevec v cerkveni latinski pesmi zdihovaje vpraša: *Quid sum miser tunc dicturus?* — *Revež* (kaj čem reči?) *kam se čem podati?* — *Kje prijatla tam iskati?* — *Komaj dobrim bo obstati.*

Revež, kaj porečem? S čim se bom izgovarjal? Mar s tem, da nisem vedel postave božje? Mar s tem, da mi je manjkalo poduka, opominjevanja in svarjenja? Mar s tem, da sem bil hude nature, skušnjave pa velike? Mar s tem, da mi je pomoči manjkalo, svojo hudo naturo krotiti in skušnjave premagovati? Bodo li ti moji izgovori in še sto in sto družih obveljali pred sodbo božjo? Nikakor ne! Sodnik bo zavrgel vse moje izgovore ter poreče: Saj sem ti bil svojo večno postavo v srce zapisal, saj sem ti jo bil prinesel iz nebes na svet, saj so ti jo oznanovali moji namestniki, ter ti tudi napovedali mojo sodbo, saj te je moj glas večkrat budil po tvoji vesti, saj ti je v moji cerkvi neprenehoma tekkel studenec mojih milostij in z njimi podpiran bil bi lahko

premagal svojo hudo naturo in skušnjave, pa nisi hotel. Sam si tedaj kriv svojega pogubljenja. In grešnik bo primoran s svetim Jobom reči (9, 2.): *Resnično, vem, da je temu tako, in da človek primerjen z Bogom* (pred njim v sodbi) *ni pravičen* (ni čist in brez madeža). *Ako bi se hotel z njim pravdati, bi mu ne mogel na tisoč ne ene odgovoriti.* — *Vsa hudoba mu bo* (po besedah sv. pisma) *zaprta usta.* (Ps. 106, 42.) Grešnik bo tedaj, ves osramoten, umolknil in bo moral častiti sodbe božje, ki ga pogubljajo. Primoran bo z besedami psalmistovimi govoriti: *Pravičen si, Gospod! in prava je tvoja sodba.* (Ps. 118, 137.)

Kje prijatelj tam iskati, kateri bi me tam zagovarjal in bi zame Sodnika prosil milosti? Svetniki Božji so res naši prijatelji, naši pomočniki in besedniki pri Bogu, toda le v tem življenju, ne pa po naši smrti pred sodbo božjo; zakaj svetniki Božji, katerih volja je z božjo voljo popolnoma zedinjena, hočejo le to, kar Bog hoče, Bog pa hoče sodnji dan, da se zgodi in dovrši njegova večna pravica, in ravno zato ne morejo prositi za grešnika, kateri ni bil umrl v ljubezni božji; pa tudi nočejo zanj prositi, ker vedó, da je že potekel čas usmiljenja zanj. Zatorej piše sveti Avguštin: *Takrat nam ne bodo svetniki na pomoč pritekli, ker ni več čas usmiliti se in sprostiti milosti.* Tudi Marija, naša mati, mati milosti, mati usmiljenja, pribežališče grešnikov, ne bo za nas tam prosila, če se v smrtnem grehu ločimo s tega sveta; ona, premilostljiva Gospa, ne bo več naša dobrotljiva Mati, ker tudi njen Sin ne bo več naš usmiljeni Odrešenik, ampak pravični Sodnik. Tudi Marija bo bežala spred vrat svetega raja, ter se ne bo ozrla na grešnika pred sodbo božjo. Angelji, ki so bili tukaj naši varhi in pomočniki, bodo tam naši tožniki, priče našega obsojenja in potrjevalci pravične sodbe božje, ter porečejo: *Pravičen si, Gospod! in prava je sodba tvoja.*

Tako bo tedaj ubogi grešnik sam stal pred ostro sodbo božjo in ne bo ga imel ne zagovornika, ne prošnjika, ne pomočnika, ampak le tožnike. *Strašno je tedaj po besedah sv. Pavla pasti v roke živega Boga* (Hebr. 10, 31.), ki se zavoljo svoje neskončne pravice nič več ne more usmiliti.

O sodba, kako strašen je tvoj pogled! Tukaj brez števila grehov nakopičenih, ki jih človek ni s pokoro zbrisal; tamkaj hudobni duhovi, ki čakajo svojega rop, njegove črne duše; pod njegovimi nogami peklensko brezno, ki se mu odpira; nad njegovo glavo srditi Sodnik, ki bo nad njim izrekel večno pogubljenje;

za njegovim hrbtom zapeljivi, goljufni svet, ki mu je zginil za vselej; pred njim neskončna večnost, ki se mu je odprla. To strahovito sodbo je imel pred očmi sv. Avguštin, ki piše: *Gorjé meni revežu! ko bom peljan pred svojega Sodnika, ko me bodo tožili hudi duhovi, ko se bodo odprle bukve moje vesti, in ko bom zaslišal glas: Glej, tukaj človeka in njegova dela! O strah! o groza! Prav ima tedaj duhovnik, ki pri pogrebih v mrličevem imenu pové: Tremens factus sum ego et timeo: Ves se tresem ter se bojim, ko pride presojevanje in prihodnja jeza, dan tajisti, dan srda, nadloge in reve, dan véliki in pregnenki.*

Preljubi! tudi nas naj pretresa prihodnja sodba, ter naj nas navdaja s svetim strahom; ta sveti, zveličalni strah naj nas drami in budi našo dremotno in zaspano vest, da si s pravičnim in pobožnim življenjem milo sodbo naklonimo in uidemo pogubljenju. Zdaj je še prijetni čas za nas, rešiti svoje duše, zdaj so še dnevi zveličanja, ker nam še sije solnce milosti božje, ker se nas Gospod še more usmiliti in se tudi hoče usmiliti. Tukaj — na tem svetu nas še k sebi vabi: *Pridite k meni vsi, kateri ste obteženi, in jaz vas bom poživil* (Mat. 11, 28.); tam — na onem svetu — pa nas bo od sebe zapodil: *Poberite se izpred mene, vi prekleti! v večni ogenj.* (Mat. 25, 41.) Tukaj nam še molí svojo milo roko ter nam ponuja svojo milost; tam pa nas bo od sebe pahnil. Tukaj še teče njegova presveta kri nam v zveličanje; tam pa bo vpila za maščevanje. Tukaj nas še blagoslavlja, tam pa nas bo preklel. Tukaj nam oznanja njegov sveti križ rešenje in spravo z Bogom, tam pa bo vpil: »Gorjé in pogubljenje nespokornim dušam!« Tukaj imamo še veliko besednikov in pomočnikov, imamo jih v nebesih in na zemlji, zlasti Marijo, pribežališče grešnikov, tam pa se nam bodo vsi umaknili, če se v smrtnem grehu ločimo s tega sveta. Zatorej nas opominja prerok Izaija: *Iščite Gospoda, dokler se lahko najde; kličite ga, ko je blizo! Naj zapusti hudobnež svojo pot in krivičnik svoje misli, in naj se vrne k Gospodu, in usmilil se ga bo, (vrne naj se) k našemu Bogu, ker je bogat z odpuščanjen.* (Iz. 55, 6.) Pa tudi Gospod sam, Jezus Kristus, nam vелеva, rekoč: *Hodite, dokler imate luč, da vas tema ne obide* (Jan. 12, 35.); *pride (namreč) noč, ko nihče ne more delati.* (Jan. 9, 4.) Delajmo tedaj, dokler nam sveti prava Luč, Jezus Kristus, s svojimi božjimi nauki in s svojim sv. izgledom, ter nas tudi ogreva z ognjem svoje neskončne ljubezni; poravnajmo vse, kar si bomo želeli sodnji dan, da bi

bilo poravnano. Prosimo pa tudi Gospoda, da nas ne pokliče v naših grehah pred svojo ostro sodbo, ter s kraljevim prerokom Davidom prav pogostoma in prisrčno molimo: *O Gospod! ne svari me v svojem srcu, in ne tepi me v svoji jezi. Ker moje krivice so mi čez glavo zrastle in me tlačijo, kakor težko breme.* (Ps. 37, 2. 5.) *Ne hodi v sodbo s svojim hlapcem, ker pred tvojim obličjem ni nobeden živih pravičen* (Ps. 142, 2.), ali čist, t. j., brez greha. *Gospod! ako boš na grehe gledal, kdo bo obstal; toda pri tebi je sprava* (Ps. 139, 3.), usmiljenje, odpuščenje grehov. Prosimo pa tudi s cerkvenim pevcem: *Rex tremendae majestatis!*

Kralj prestrašne visokosti!
 Ki svoje rešiš brez dolžnosti,
 Reš' tud' mene, vir svetosti.
 Spomni se, o Jezus ljubi!
 Da s' iskal tud' mene v zgubi,
 Tisti dan me ne pogubi.
 Prosim te, o Jezus mili!
 Sodnji dan se me usmili. Amen.

† J. Volc (1867.).

Deveta nedelja po binkoštih.

Kaj nas uči razdejanje Jeruzalemskega mesta.

Ko je Jezus mesto ugledal, se je
 zjokal nad njim. Luk. 19, 41.

Iz mesta Jerihe, kjer je naš Zveličar spreobrnil Caheja, gre zadnjokrat v Jeruzalem. Bila je ravno cvetna nedelja in očitno in s slovesom, da je Mesija in izraelski kralj, hotel se je pokazati. Čez Oljsko goro je šla pot. Kadar pa Jezus prijaha na vrh gore, kjer se je cesta zopet navzdol obrnila in se jeruzalemsko mesto pokaže v vsem veličastvu, so učenci in pred njim in za njim deroči ljudje nad tolikimi čudeži, ko so jih videli, vsi kmalu veselje in Bogu hvalo skazali. Vse vpije: »Hosana Davidovemu Sinu!« Toda Jezus nima nič tacega veselja nad mestom. Vse te hvale ga niso ganile, ampak slepota trdovratnih judov in njih prihodnja nadloga ga tako užali in mu tako presune srce, da se mu solze uderejo iz očij. Ko zagleda mesto, se bitko razjoka. In oh! kdo bi se še dandanašnji ne zjokal, če sliši, kako je bil Jeruzalem razdejan, kako strašno je bilo to tako veliko in tako imenitno mesto končano.

Kako strašne, strmenja in češčenja vredne so božje sodbe, se ne kaže nikjer očitniše, kakor v razdejanju jeruzalemskega mesta in tempeljna. Zato hočemo danes konec jeruzalemskega mesta premisliti in se iz njega učiti čuda vsemogočnosti, pravičnosti in dobrotljivosti božje. Kristijanje! žal vam bo, če le besedico iz današnje pridige preslišite, torej prav pazljivo jo poslušajte!

Kdo bi bil verjel, da bo Jeruzalem, to tako obljudeno, trdno ograjeno in od Boga samega posvečeno mesto do čistega razdejano? Vsemogočnosti božji se vendar ne more nič braniti in ustavljati. Ni moglo ne število ljudij, ne močna mestna ograja, ne svetost tempeljna kazni vsemogočnega Boga odvrniti, ki jo je sklenil na-nje poslati, ker niso verjeli njegovemu božjemu Sinu, ampak ga zavrgli in umorili.

Število ljudij, ki je bilo takrat v Jeruzalemu, ko ga je oblegal vojskovodja Tit, sin rimskega cesarja Vespasijana, je bilo toliko, da se popisati ne dá, ker so ravno obhajali velikonočni praznik, h kateremu so morali judje iz vseh krajev sveta priti. Pisar judovskih zgodovin, kateri je bil sam takrat v Jeruzalemu, je iz darov, ki so bili v templu zaklani, preračunal, da je samo bogatih judov, ki so bili k opresnim kruhom puščeni, bilo nad dvajsetkrat stotisoč, da drugih niti ne štejemo. Komu bi bilo moč toliko ljudij premagati, ko bi se bili enega srca in ene misli sklenjeni branili? Toda, ker se niso nadejali nobenega sovražnika, bili so večjidel vsi brez orožja; sami med seboj so se spuntali, in neusmiljeno drug proti drugemu divjali in se vojskovali. — Kristus je prerokoval: *Dnevi pridejo čez te, in tvoji sovražniki te bodo ogradili, od vseh strani te oblegli in stiskali*; in kakor je Kristus prerokoval, da se bo narod nad narod vzdignil in kraljestvo nad kraljestvo, tako se je tudi zgodilo. V treh dneh so rimski vojščaki pod svojim vojvodom Titom okoli vsega mesta postavili tako visok zid, da je bilo vse v Jeruzalemu zaprto in vjeto, kakor hudodelniki v ječi, ali kakor ptiči v mreži, tako, da živa duša ni več mogla vanj, ne iz njega. Rimljanje so bili le šiba božja, le orodje božje vsemogočnosti; ona je tako naglo postavila toliki zid, katerega bi po človeško ne bilo mogoče tako hitro postaviti.

Mesto je bilo sile močno in trdno; bilo je najmočnejši tabor po vsi Judeji; s tremi zidovi je bilo ograjeno, z mnogimi visokimi in trdnimi stolpi. In kakšno je bilo to ozidje? Po dvajset seznjev

dolgo in po deset široko kamenje, z železom zvezano in s svincem zalito je bilo v njem! In glejte, v šestih mesecih vse to na kup zagrmi, vse je razdejano, in spolnjena natanko je Kristusova prerokba, *da ne bodo pustili kamena na kamenu.* »Le Bog je jude iz teh močnih ograj potegnil, iz katerih bi jih ljudje nikdar ne bili pregnali«, rekel je Tit. Ali ne vidimo tukaj zopet vsemogočnosti božje, katera kamenje in železje kakor vosek topi in lomi kakor slamnate bilke?

Vsaj prelepi tempelj bo ohranjen? Judje so si seveda veliko zaradi njega domišljevali, so zmirom, kar jim je že očital prerok Jeremija, govorili: »Gospodov tempelj, Gospodov tempelj!« Mislili so, da, ker si je Bog ta tempelj izvolil v svoje prebivalstvo, ker ga je napolnil s svojim veličastvom, ga nikoli ne bo zapustil, in da zavoljo tempeljna bo varoval tudi mesto. Toda svetost tempeljna ni mogla judovskih grehov in hudobij zakriti in kazni rešiti; še-le tudi s tem jih je Bog kaznoval, da je pustil njih tempelj razdejati in pokončati. Ko je rimski vojvoda Tit mesto užugal, je sicer trdo zapovedal, tempelj, ta čudež človeške umetnosti, varovati; pa komaj se obrne, mu že za hrbtom neki raztogoten vojščak ogenj skozi zlato okno vrže v božjo hišo, in ko bi trenil na vseh krajih, kakor od božje jeze vžgano, gori in plamen čez in čez kviško šviga. Tit na ves glas vpije: »Pogasite ogenj; rešite tempelj!« pa vse zastonj. Kristusova beseda se je spolnila tudi nad tempeljnomo: Kamena na kamenu ne bodo pustili. Tako je bil Jeruzalem, tako je bil tempelj do čistega polikan, da se ni znalo, kje je stal, tako je bilo vse končano; in nekaj milijonov ljudi ni bilo v stanu šibe kaznilke vsemogočnosti božje odvrniti. — Kako nespametni si tedaj, grešnik! ki se pri vseh svojih grehah vendar ne bojiš božje kazni! Oh! kaj te bo rešilo, ko božja vsemogočnost vstane in prime za šibo, s katero te bo užugala. Nikar ne reci, da nisi sam, da več ljudi greh dela; grešnikov število ne bo stavilo meja božji vsemogočni rami; tisoč, kakor jednega jih lahko pokonča. Bodisi še tako mlad, močan in bogat, to te ne more rešiti. Bog, ki ti je dal življenje, zdravje in bogastvo, ti bo zopet vse odvzel. Prava vera ti ne bo nič pomagala, ampak te delala še svarljivejšega, in Bog ti bo vzel vero, kakor judom tempelj.

Zakaj je pa vsemogočni Bog tako razdejal jeruzalemsko mesto? Zato, govori danes Kristus sam temu nesrečnemu mestu, zato, ker nisi spoznalo dnij svojega obiskanja, ker nisi spoznalo ponujane milosti. To je: Vaš obljubljeni Odrešenik je k vam prišel,

vi pa ga niste hoteli sprejeti, ne spoznati, ne vanj verovati; ampak čas ponujane milosti ste zamudili, Mesija zavrgli, preganjali, od sebe pahnili, kakor ga bote še ta teden križali in umorili. Bog namreč je hotel nad jeruzalemskim mestom le svojo pravičnost razodeti. Nad judi se je zgodilo, kar je nekikrat Gospod Jezus sam pridigoval: *S kakoršno mero bote drugim merili, s takšno bodo tudi vam drugi merili.* Kakor so oni trpinčili našega ljubega Gospoda, bo tudi nje Bog trpinčil. Le pogledjmo, kako je judovsko trpljenje Kristusovemu podobno. Jezus je začel veliki četrtek, ob začetku velikonočnega časa trpeti; in ravno ta čas so Rimljanje oblegli jeruzalemsko mesto. Judje so na Oljski gori Jezusa zgrabili, vjeli in zvezali; in ravno na ti Oljski gori je Tit postavil prvi vojskini šotor. Pred sodnikom Pilatom so judje na vse grlo vpili: »Križaj, križaj ga!« Tudi judje so križanja zadosti skusili; zakaj, ko je bilo mesto oblegano, je Tit dal vsak dan po petsto in še več judov očitno križati, tako da zadnjič niso več lesa, ne prostora imeli za toliko vjetih judov, katere so križali. In te strašne muke svojih sobratov so morali Jeruzalemčanje z lastnimi očmi gledati, in veliko izmed njih, ali vsaj otroci onih, ki so Jezusa na križ obsodili, so bili tudi na križ pribiti. Judje so Jezusa napajali z žolčem, z jesihom in grenko miro, zato so bili tudi s hudo, hudo lakoto kaznovani, tako da so kakor muhe cepali in mrli. Manej, Lazarjev sin, kateri je varoval mestna vrata, pripoveduje, da je bilo samo skozi njegova vrata v treh mesecih sto in petnajsttisoč vsled lakote vmrših ljudij nesenih, in koliko pa v mestu od svojcev pokopanih. Drugi imenitni judje, ki so ušli k Rimljanom, so pravili o šestkrat stotisoč mrličih, ki so pomrli vsled revščine in lakote, ki so jih pometali skozi vrata ali čez zid; tem pa še niso prišteti oni, ki so bili po hišah kakor sklade drvá na kup pometani. Ko je Tit okoli mesta jezdaril in videl cele kupe mrličev po grapah, je sam zdihoval in se je zagotovil s povzdignjenimi rokami, da je on nedolžen nad to revo, ker ni njegovo delo, ampak naključba in šiba božja. Judje so jedli usnje svojih čevljev, pasov in torbic; jedli so mrvo in slamo. Neka bogata, plemenita žena je skuhala in jedla svojega lastnega otroka. Kaj so še-le druge bolj divje matere počenjale s svojimi otroci? Tukaj se je spolnilo, kar je Jezus rekel tistim ženam, ki so milovale, ko so ga k smrti peljali: »Ve, jeruzalemske hčere, kaj nad menoj jokate? Sebe raje in svoje otroke objokujte! Zakaj, pogledjte, dnevi pridejo, ob katerih porekó srečne! njim, katere otrók nimajo.« Kakor so judje Kristusa,

začetnika življenja, umorili in vpili: »Njegova kri pridi nad nas in naše otroke!« tako so Rimljanje jude morili in pobijali. Okoli najstokrat stotisoč ljudij je pri jeruzalemski razdrtiji prišlo ob življenje. Kakor je bil Kristus za trideset srebrnikov prodan, tako so bili ostali judje za majhno ceno v sužnost prodani. Kakor so Kristusove učence razkropili po vesoljnem svetu, tako so tudi oni iz svoje domovine pregnani in po vsem svetu razkropljeni v vedni spomin, kako strašno Gospod Bog slednjič tepe greh, če se ljudje nikakor ne dajo k pokori omečiti. Tako strašno se je pravičnost božja vnela nad izvoljenim ljudstvom. Toda vsa ta kazen je le slaba senca proti kazni, katera v večnosti čaka tebe, trdovratni kristijan, kateri ponujane milosti božje nočeš spoznati in k pridu obrniti, in zaničuješ vsa svarila in vse opomine, s katerimi te Bog k sebi kliče, vse šibe in nadloge, s katerimi te obiskuje. Seveda je bil greh, ki so ga judje storili nad Jezusom z njegovo smrtjo, strašen greh; ali je pa tvoj greh kaj manjši, ker ravno tistega božjega Sina, v katerega vendar veruješ, da je tvoj Bog, tako malo častiš, kakor judje, in s svojimi grehi, kakor sv. Pavel piše, tolikrat vnovič križaš, kolikorkrat jih storiš? Oh, koliko kazen si nakopuješ na dan jeze božje! Kolikrat bi bil že Jezus, ko bi še v človeški podobi hodil po svetu, krvave solze točil nad tvojo nesrečo!

Kakorkoli ostra je pravičnost božja pri razdrtiji jeruzalemskega mesta in tempeljna, vendar se tudi v nji strinja čudapolna dobrotljivost. Res je sicer, da je Bog to nespokorno mesto hudo kaznoval zavoljo umora svojega božjega Sinu, toda kaznuje ga prvič po poprejšnjem svarjenju, drugič z velikim milovanjem in tretjič po dolgem odlašanju.

Prerok Danijel je živel nekaj sto let pred Kristusovim rojstvom in je po božjem navdihovanju prerokoval: *Mesija bo umorjen in od svojega lastnega ljudstva zatajen; zato bo vojvoda prišel, kateri bo s svojimi ljudmi tempelj in mesto razdejal; konec vojske bo razdrtija in ta razdrtija bo večno ostala.* Ko bi se bili judje držali tega svarila, bi Kristusa Gospoda gotovo ne bili nikoli križali. Kolikrat je Kristus sam, zdaj v prilikah, zdaj z očitno besedo judom prerokoval, da jih bo Bog zavrgel, če ne bodo nanj verovali. Saj jim ni tega mogel bolj razločno povedati, kakor v današnjem evangeliju: *Dnevi pridejo čez te in tvoji sovražniki te bodo ogradili, od vseh stranij te oblegli in stiskali, in tvoje otroke v tla pomandrali in razvalili te bodo do čistega in kamena na kamenu ne bodo pustili,*

in to, ker nisi spoznalo dnij svojega obiskanja. Ali bi mogel najljubeznivši oče svoje otroke lepše svariti, kakor je Jezus svaril jude? In ali je Bog z veseljem tako zelo kaznoval jude, ker niso poslušali njegovih svaril? Ne! *Kakor resnično živim, pravi Gospod, nočem smrti grešnikove, ampak da se spreobrne od svoje poti in živi.* Oh, naš Gospod Jezus se nad pogubo jeruzalemskega mesta ni smejal, kakor delajo hudobneži nad nesrečo svojih sovražnikov. *Ko zagleda mesto, se joka nad njim.* Njegovo lastno trpljenje, njegova lastna smrt ga ni tako bolela, kakor nadloga judovskega ljudstva. *Ne jokajte nad menoj! Sebe raji in svoje otroke objokujte.* Ali ni to dobrotljivo ravnati, škodo smrtnih sovražnikov obžalovati?

In na vse to Bog judov ni kaznoval, ko so Kristusa križali, dolgo je čakal njih spreobrnjenja. Od Kristusovega trpljenja do jeruzalemske razdrtije je preteklo 38 let; med tem časom bi bili lahko Jeruzalemčanje in drugi, po pridigah in čudežih svetih apostelnov spodbodeni, svoj greh spoznali in spokorili, kar jih je tudi veliko storilo, kateri so še o pravem času iz Jeruzalema zbežali čez goro in odšli prihodnji nesreči. Ali bi bil mogel Bog do tega trdovratnega ljudstva večjo potrpežljivost imeti, jim več dobrot skazati, kakor jih je? Tukaj se vidi, kako dober je Bog tudi do grešnikov, in da tudi z ljubeznijo ž njim ravná, kadar ga kaznuje. Bog neskončno več stori za zveličanje ljudij, kakor bi bil dolžan; toliko večjega milovanja pa so ljudje vredni, če tudi oni svojih dolžnostij ne spolnujejo in božjo dobroto obračajo sebi v pogubo. Božja šiba hodi počasi, ker jo božja milost vodi, — pa pride gotovo, ker jo božja pravica drži.

Jeruzalemsko mesto, ker ni hotelo ponujane milosti božje spoznati, je bilo do čistega razdejano in razvaljeno, vsi njegovi prebivalci pa pomorjeni ali po vsem svetu razkropljeni, nam kaže, da ker je Bog vsemogočen, lahko kaznuje, ker je pravičen, mora kaznovati, ker je dobrotljiv, dolgo čaka predno kaznuje, kako zopern v božjih očeh je greh in kolikega tepenja vreden; kako je nevarno pokoro od dné do dné odlašati in lepemu opominjevanju gluha ušesa imeti. Kdor je tedaj pravičen, naj beži pred grehom kakor pred najhujšo nesrečo; kdor je v grehu, naj hitro teče k pokori, ker le hitra in stanovitna pokora ga more večne nesreče obvarovati. Amen.

Deseta nedelja po binkoštih.

Bodimo ponižni!

Bog, bodi milostljiv meni grešniku!

Luk. 18, 13.

Gotovo se vam mora čudna zdeti prevzetna govorica farizejeva v današnjem evangeliju. »Bog! zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje«, tako se začena njegova molitev v tempeljnu. Po teh besedah bi ga res po vsej pravici vprašali: »Kako pa, ali si ti iz druge tvarine, kakor smo sicer ljudje? Ali nisi zapadel smrti, kot drugi ljudje? Ali ne bo tvoje telo slednjič hrana črvov? Zakaj se imaš za boljšega memo družih?« Poslušajte, kaj on na to odgovarja: »Jaz nisem razbojnik, krivičnik, prešestnik, ne očitene grešnik; postim se dvakrat v tednu; dajem desetino od vsega, kar imam.« Sedaj vemo, zakaj tako bahato govori ta farizej. Na svoja dobra dela oprt ima se za boljšega memo družih ljudij. Njegovemu napuhu pa je sledila precej tudi kazen. Božji Zveličar pravi, da je ponižni cestninar šel opravičen v svojo hišo, prevzetni farizej pa ne; *ker vsak, kateri se povišuje, bo ponižan; kdor se pa ponižuje, bo povišan.*

Ni tajiti, da bi dobra dela Bogu ne bila dopadljiva. Saj sveto pismo hvali prerokinjo Ano, ker je noč in dan služila Gospodu z molitvijo in postom v tempeljnu; sv. pismo hvali tudi Tobija zaradi njegovih dobrih del. Toda, kakor črv ogloje znotraj najlepše jabolko ter je konča, tako tudi prevzetnost stori najboljša dela človekova v božjih očeh ostudna in za večno življenje nezaslužna.

No, pa kako bi sploh mogel človek, ki prav premisli svoj stan, ošaben biti zavoljo svojih dobrih del? Jaz trdim, da moder kristijan tega ne bo storil in se bo rad ponižal, če se le hoče ozreti v preteklost, sedanost in prihodnost ter potem prevdari svoj dušni stan.

Ker je ponižnost podlaga vsaktere čednosti, zato mi prav pazno sledite za tem trojnim pogledom!

Sv. puščavnik Anton je pripovedoval nekikrat svojim bratom, da je videl, kako so bile mreže hudobnega duha raztegnene čez vso zemljo. Ko je zdihujoč vprašal: »Kdo more tukaj uiti?« zaslišal je glas: »Samo ponižnost, Anton, tukaj uide gotovo. Ponižnost je

namreč še nižja kot te mreže in zato ponižnih ni mogoče vjeti.«

Kristijan! Učimo, vadimo se ponižnosti tudi mi in sicer

I. iz preteklosti. Brezdvomno je vsak izmed vas v preteklih letih svojega življenja storil marsikatero dobro delo. Prejemali ste večkrat sv. zakramente, veliko ste molili, se postili, vbogajme dajali in še kaj drugega dobrega storili ter si tako nabrali mnogo zaslužnja. Vendar ena misel je vstanu pobiti vso prevzetnost, ki bi nastala vsled teh dobrih del, ena resnica vas mora najgloblje ponižati. Vsak namreč mora klicati z Davidom: Grešil sem, Boga, največjo dobroto, sem razžalil, njegovo sveto postavo sem prelomil, jaz nezvesti služabnik. Vzdignil sem se zoper Boga ter se zato tudi pregrešil nad svojo neumrljivo dušo. Ako denem vsa svoja dobra dela na eno stran in vse svoje grehe na drugo stran tehtnice, takoj sprevidim, da je grehov teža večja, kakor moč mojih dobrih del, in zato moram klicati s cestninarjem: *Bog, bodi milostljiv, meni grešniku!*

Ko je nekikrat potoval sv. Frančišek Borgias, sreča ga veljak španjski, s katerim sta si bila poprej najboljša prijatelja. Ta ga srčno pomiluje, videč nekdanjega vojvodo sedaj v meniški obleki, peš in brez vsake zložnosti ter ga opomni, naj vendar nekoliko bolj poskrbi za-se. Svetnik pa mu odvrne: »Bodite brez skrbi zastran mene, jaz nisem tako reven, kakor se vam morda vidi; zakaj jaz vsak dan pošljem naprej svojega služabnika, ki mi preskrbi najboljšo mizo in najzložniše prenočišče.« Ker pa se mu plemenitaš nezaupno nasmeja, nadaljuje ponižni sv. Frančišek tako-le: »Ta služabnik je spomin mojih grehov, zaradi katerih sem zaslužil hudo pokoro. In ta spomin deluje tako močno, da povsodi, kamor pridem, in če mi še tako slabo postrežejo, mislim, saj še tega nisem vreden.«

Kristijan, rečem ti: Ko bi bil ti živel tako ostro, kakor Janez Krstnik, ali ko bi bil ti s takim veseljem prenašal vse križe in nadloge, s kakoršnim je sv. Andrej objel svoj križ, ali ko bi bil ti spreobrnil toliko paganov, kakor sv. Frančišek Ksaverij, apostelj Indijanov, — če si pa storil en sam smrtni greh, postal si s tem morilec svoje duše, Boga si neskončno razžalil in svojega Zveličarja vnovič križal; kaj bi se potem torej hotel hvaliti s svojimi dobrimi deli? Sv. apostelj Pavel bi se bil pač mogel mnogo in premnogo hvaliti, ker je več trpel, kot vsi aposteljni, toda pomneč svojih grehov zapisal je to-le očitno spoved o sebi: *Jaz sem najmanjši aposteljnov, in nisem vreden apostelj imenovan biti, ker sem preganjal cerkev božjo.* (I. Kor. 15, 9.)

Kristijanje! Misel na storjene grehe, misel na to, koliko milostij smo že zapravili, koliko dobrih del opustili, vse to naj tudi nas vedno priganja k ponižnosti!

II. Tudi pogled na naš s e d a n j i dušni stan nas mora nagibati k ponižnosti. Vprašam te, kristijan: Ali je tvoja duša sedaj tako okinčana in obložena z dobrimi deli, da bi si upal stopiti kar pred božje obličje ter zaklicati: »Bog! zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje!«

Morda pa odgovarjaš, da se ne zavedaš nobenega smrtnega greha, da imaš mirno vest. No, je že mogoče, in to bi bilo želeti pri vsacem kristijanu; toda ti zaradi tega vendar-le ne veš, ali si tudi pred vsevednim in neskončno svetim Bogom tako dober in popolnoma in še boljši, kot drugi ljudje. Duh božji namreč pravi: *Človek ne vé, ali je ljubezni ali srda vreden.* (Pridig. 9, 1.) In sveti apostelj Pavel piše: *Nič sicer nimam na vesti, toda v tem nisem opravičen; Gospod pa je, kateri me sodi.* (I. Kor. 4, 4.) Kralj David pa tako-le zdihuje: *Kdo spozna pregreho? Očisti me mojih skrivnih grehov!* (Ps. 18, 13.)

Če taka spokorna moža nista vedela, pri čem da sta z Bogom, kako bi mogli to vedeti mi, katerih čednost je od čednostij tacih svetih mož tako oddaljena, kakor nebo od zemlje? Marsikatero dobro delo je pred Bogom brez vrednosti zaradi napačnega namena, napuha, samoljubja.

Toda recimo, ko bi nas bil zagotovil celó angelj iz nebes, da so naša dela dobra in Bogu dopadljiva, vendar nimamo najmanjšega vzroka nad druge se povzdigovati. Zakaj drugi bi bili morda še veliko boljše obrnili milosti, ki smo jih mi prejimali od Boga, kot jih obračamo mi; sicer so pa morda drugi ravno tako dobri ali še boljši, kakor mi. Kako neumno bi bilo torej sebe nad one povzdigovati. Sv. Frančišek Asiški je rekel: *Ako bi bil Bog dal najnevrednišemu človeku take in tolike milosti, kakor meni, gotovo bi bil popolnši od mene; in ako bi jaz ne imel teh milostij, gotovo bi bil hudobniši, kakor katerikoli človek na zemlji.*

Sv. Antonu je šinila nekikrat pri molitvi v glavo misel, da on zaradi svoje pobožnosti pač ne more biti daleč od svetosti. Tedaj pa začuje iz neba glas: »Anton, ti še nisi dosegel take popolnosti, do katere se je vspel neki strojar v Aleksandriji.« Sveti Anton, to zaslišavši, kar ostrmi, odpravi se pa urno na pot, da bi tega popolnega moža našel ter spoznal. Ko stopi sv. puščavnik v njegovo delavnico, vpraša ga, s katerimi krepostnimi dejanji on vsak dan služi Bogu. Ponižni mož zdihne ter pravi, da ne vé,

kako bi bil on svoj živ dan storil kaj dobrega, zato ima druge za pobožne, sebe pa za slabega ter se boji, da bi se on ne pogubil med tem, ko se bodo drugi zveličali. Tacemu odgovoru čudeč se zakliče sv. Anton: »Ta preprosti mož vleče nebeško kraljestvo s silo na-se; jaz živim že veliko let v samoti ter sem si začel nekaj, sam ne vem kaj, domišljevati; sedaj pa moram pripoznati, da me je ta rokodelec mnogo prekosil na čednostih!«

Predragi! Vzemimo si ta nauk k srcu! Oba ta dva moža nam bodita živa zgleda prave ponižnosti.

III. Pa ozrimo se še v p r i h o d n o s t! Mislimo si ta posebno srečni primerljaj, da je kdo v stanu posvečujoče milosti, vendar-le nima neprevarljive gotovosti, da bo tudi še zanaprej in do konca svojega življenja ostal v milosti božji ter dosegel večno življenje. Stanovitnost v dobrem namreč ni navezana le samo na božjo pomoč, ampak je hkrati navezana tudi na sodelavnost človekovo. Noben človek pa ne vé za gotovo, ali bo zmiraj delal ali sodeloval z božjo pomočjo, kakor bi mogel delati, ali ne bo. Ker smo k hudemu nagneni, in nam tudi svet in satan prizadevata veliko skušnjav, zgodi se prav lahko, da se Bogu izneverimo ter pademo v grehe. Zato govori sv. cerkev v tridentinskem zboru: *Nihče naj, dokler še živi v svojem umrljivem telesu, v svojem domišljevanju ne zaide tako daleč, da bi za trdno veroval, da opravičenec nič več ne more grešiti, ali pa, če bi grešil, da si sme biti svest gotovega spreobrnjenja.* Prav je torej molil sv. Avguštin rekoč: *Ni ga tako velicega greha, da bi ga sleherni ne storil, ko bi ga tvoja milost, o Bog, ne pridržavala; tako milost pa deliš le ponižnim!*

Sv. zgodba nam je ohranila prežalostne zglede, kako globoko se pade, kjer ni ponižnosti. Adam in Eva, v popolnosti vstvarjena, sta padla; David, najpobožniši izmed izraelskih kraljev, je padel; Salomon, najmodrejši izmed modrih, je padel; Samson, najmočnejši izmed močnih, je padel; Peter, najodličnejši izmed aposteljnov, je padel. Zato nas opominja sv. Jeronim: *Pri kristijanu se ne vpraša po začetku, ampak po koncu; Pavel je slabo začel, pa dobro končal, Juda Iškarjot je dobro začel, pa slabo končal.*

K vsemu temu dodam jaz še svarilo po Tomažu Kempčanu: Ce vidiš bližnjega grešiti, ne zaničuj ga, saj ne veš, koliko časa ti ostaneš brez tega greha in zlasti pazi, da ne obračaš tega za kak greh, zakaj Bog véasih kaznuje ljudi ravno s tistim grehom, zaradi katerega so obrekli druge (n. pr. nečistost ali nepoštenost).

V sklepu vas opozorim na današnjo svetnico, Marijo Magdaleno. Tudi na njej se lepo sveti prava ponižnost. V sv. pismu se bere o njej, da je prišla v hišo farizejevo k Jezusu *in je zad k njegovim nogam stopila ter mu je začela s solzami noge močiti in jih je z lasmi svoje glave brisala, in mu je noge poljubovala, in z mazilom mazilila.* In Jezus, videč njeno skesano srce, ji reče: *Odpuščeni so ti tvoji grehi. Tvoja vera ti je pomagala; pojdi v miru!* (Luk. 7, 38. 48. 50.) Marija Magdalena, imenovana v sv. pismu »grešnica«, se je ponižala k nogam Gospodovim, dobila je od njega naravnost odvezo grehov, vendar ni potem nič več zaupala sami sebi, ampak spominjajoča se svojega prejšnjega pohujšljivega življenja, je šla v skalno votlino delat tridesetletno pokoro, kjer je potem ona, ki je slabo začela, dobro nadaljevala in spodbudno končala sv. spokornica. Prosimo jo, da nam sedaj v nebesih izprosi duha prave ponižnosti in resnične spokornosti! Amen.

Valentin Bernik.

Jednajsta nedelja po binkoštih.

Bog vse prav naredi.

Vse je prav naredil. Mark. 7, 37.

Pri mnogih čudežih, katere je Zveličar delal po spričevanju svetega evangelija, ob ozdravljenju, obujanju mrtvih, pomnoženju kruhov itd. se zraven vsemogočnosti nobena lastnost njegova bolj ne sveti, kakor njegova dobrotljivost in ljubezen. Zakaj pa je delal te čudeže? Morda zato, da bi si čast in slavo zadobil pri ljudeh? Gotovo ne! Ko je bil namreč ozdravil gluhonemega, o katerem pripoveduje današnji sv. evangelij, je celó naravnost zapovedal, naj molčijo o tem; in ko so ga hoteli ljudje po čudežnem nasičenju 5000 ljudij kralja narediti, je bežal ter se skril. Jeden vzrok, zakaj je delal čudeže, sam pové, ko o priliki pomnoženja kruhov pravi: *Ljudstvo se mi smili*; in ga nekoliko naznani tudi s tem, da ob pogledu sočutno vzdihne. Njegova neizrekljiva dobrotljivost in ljubezen je torej bila vzrok; vsem je hotel dobro storiti, je hotel polajšati nadloge ubozemu človeštvu. To so tudi dobro spoznali ljudje, ki so bile priče čudeža današnjega sv. evangelija. Kajti veselo so oznanovali o Jezusu: *Vse je prav storil; gluhim je dal slišati, mutastim govoriti.*

In tako je tudi v resnici; Gospod Bog vse prav in dobro stori, ne samo, ko dela čudeže, temveč tudi v navadnem življenju, v vseh naših okoliščinah in razmerah, v veselih in žalostnih dnevih. Saj je on naš dobri Oče in ob enem vsemogočni in modri vladar svetov. — Kakor je to gotovo in tolažilno, najde se jih vendar dokaj, ki se včasih spodtikajo nad to resnico, ki so žalostni in malodušni ter godrnjajo zoper Boga, ako jim vse ne gre po njihovi glavi in volji. Da se bomo torej vselej voljno vdali naredbam božjim, premislimo danes: a) da Bog vse prav naredi, b) kaj nas zadržuje, da tega vselej ne pripoznamo.

I. Da je Bog dobrotljiv in da za nas vse prav vravná, je resnica, za katero govori toliko neovrgljivih dokazov, da se jej upira le tisti, ki hoče biti nalašč slep. Čujmo le nekoliko dokazov.

a) Bog nam in vsem stvarem dobro vravná, ker tako hoče. Saj je verska resnica, da je Bog sama ljubezen in dobrotljivost. *Ti ljubiš vse, kar je, in nič tega ne sovražiš, kar si vstvaril.* (Modr. 11, 25.) In kaj družega kakor gola ljubezen ga je nagnila, da je toliko lepih bitij poklical v življenje! Koj ob stvarjenju je nam ljudem razodel svojo ljubezen. Prelepi raj je odkazal našim starišem za stanovanje. Veselo in zadovoljno bi bili lahko v raji živeli brez trpljenja in grenkosti. Ker pa poskušnje niso obstali in jih je moral pravični Bog kaznovati, razodel je še v svoji kazni dobrotljivost. Res so morali zapustiti raj ter iti v solzno dolino; a koj jim obljubi Odrešenika, ki jih bo spravil z razžaljenim Očetom. Tako jih navdaja upanje, da bodo grešnih verig rešeni in vzeti v nebeški raj.

Pa tudi v solzni dolini vse stvari pričajo o dobrotljivosti božji do nas. Če Gospod daje solneu sijati, ima ta namen, da nas z njegovo svetlobo razveseljuje ter ž njegovo gorkoto razni sad za nas zori. Komu žvrgolé ptice pod nebom, če ne v razvedrenje in korist človeku? Zakaj prijazno cvetè in duhti neštevilno cvetic, če ne v korist človeku? Ali ne prebivajo po vodah ribe in druge živalice, da tudi nam prinašajo veliko korist? In zemlja je vsa polna raznih živalij, ki morajo služiti človeku. Ali ni dobrotljivi Bog vsega tega v naš blagor vravnal? Zares se nam kaže kot dobrotljiv oče, ki se vedno ozira na srečo svojih otrok.

b) Ali mogoče pa je, da bi kdo z nami dobro mislil, pa ni imel moči svoje volje izpeljati. Saj je veliko ljudij, ki drngim

dobro želé, pa niso v stanu te blagovoljnosti tudi djanjsko pokazati. Vošđijo jim vse dobro, tudi molijo za njih srečo; ali dalje ne sega njih moč.

Ali tega, predragi moji! se ni bati pri Bogu. Saj je on vse-mogočen. Njegova moč je neomejena, nobena zapreka je ne more ustaviti. Da je Gospod vse-mogočen, je pokazal ob vstvarjenju, ko je na samo besedico njegovo nastalo toliko svetov. Zato pravi sv. pismo: *Je mar Bogu kaj težko (storiti)?* (I. Moz. 8, 14.) in Job (42) pravi: *Jaz vem, da ti vse premoreš.*

Če imamo prijatelja, ki ima zraven dobre volje tudi moč pomagati nam, ali ne bomo pričakovali, da nam bo res tudi dobro storil? Zakaj se méni otrok zavarovanega, če je pri očetu? Ker upa, da ga oče lahko brani pred nevarnostjo. Ali bo kristijan manj zaupal na moč nebeškega Očeta, da vse prav stori, ker ima zraven ljubezni tudi nepopisljivo moč tako vravnati, da se vse prav izide?

c) Ni torej dvoma, da Bog z voljo, nam dobro storiti, združuje tudi moč. Morebiti bi se pa zmotil v pomočkih to doseči? Ali to ni mogoče, ker je on najmodrejše bitje. Njegovo modrost spričuje sv. pismo neštivilnokrat. *Le eden je moder, ki na svojem tronu sedi in gospoduje.* (Sir. 1, 8.) *Modrost sega od kraja do kraja in vse prijetno urejuje.* (Modr. 8, 1.) *O globokost bogastva, modrosti in znanja božjega!* vsklikne sv. Pavel (Rim. 11, 33.)

O čemur sv. pismo govori, to nam potrjuje prelepo stvarstvo. Ne samo zvezde na nebu, ne samo človek s čudovito vstvarjenim telesom, tudi najmanjše živalice in neznatne bilke so nam dokazi božje modrosti. Ne samo v zgodovini velikih národov, tudi v osodah posameznega človeka sveti božja modrost.

Bog, kateri nam dobro hoče in more storiti, se posluži k temu tudi vselej najboljših pomočkov. In tako vselej doseže svoj namen, akoravno morda kratkovidni človek tega ne spozna.

č) Če pa še nisi prepričan, da Bog za nas vse prav vravná, le poglej v svoje lastno življenje in v njem boš našel marsikatero dogodke in okoliščine — dobre in slabe, v katerih boš lahko spoznal vladanje in vodstvo roke božje; našel boš, da marsikaj, kar se ti je začetkoma zdelo velika nesreča in te zapeljalo k mrmranju zoper Boga, spreobrnilo se je v svojih nasledkih v največjo srečo. In če bi ti odvrnil rekoč: da v svojem življenju ne moreš ničesar najti, kar bi razodevalo posebno dobrotljivost božjo do tebe; neizmerna dobrota je že to, da je Bog svojega

edinorojenega Sina za-te dal, da bi te storil večno srečnega. Le ozri se na Jezusa, kako že kot malo Dete v jasliah zdihuje, kako se mu streže po življenju, kako beži v ptujo deželo; kako tri leta neumorno išče nesrečnih zgubljenih ovac, kako uči, kako je zaničevan, slednjič izdan; koliko trpi na Oljski gori, koliko pred sodniki in končno na Kalvariji, ko med strašnimi bolečinami umre na križu! In vse to še vedno skrivnostno ponavlja v daritvi svete maše — in blizo nas, blizo tebe vse dni do konca sveta v zakramentu sv. rešnjega Telesa. — O, če se na vse to ozreš in v svojem srcu premisliš, ali bi mogel še dvomiti, da je Gospod neskončno dobrotljiv do nas, tudi do tebe, ker te vedno išče in te hoče imeti večno srečnega pri sebi v nebesih?

In vendar se nahaja še marsikateri človek, ki je tako slepoten, da te resnice ne spozna ali saj spoznati noče. Odkod pa to izvira?

II. Kaj pa zadržuje marsikatero kristijane vselej trdno verovati, da nam Bog vse prav vravna? Odkod pride, da tisti, ki splošno verujejo to resnico, ob času skušnje vsi žalostni, potrti, otožni in malodušni postanejo in jamejo nad njo dvomiti?

a) To prihaja od naše kratkovidnosti in nespa-meti. Mi ljudje se lahko navadimo vse tako soditi, kakor se kaže našemu slabemu spoznanju, ono za dobro imeti, kar se nam na prvi pogled dobro zdi, ono pa za slabo, kar se naši omejeni pameti kaže malovredno. Vse bi se moralo po našem razsodku, po našem spoznanju ravnati, vse bi se moralo goditi po naši volji, in če ni tako, zdi se nam slabo in žali našo samosvojo ljubezen ter nas vjezi. Celó v modro vladanje božje se meša naša omejena pamet. Ako Bog kaj dopusti, čegar korist in primernost nam kratkovidnežem ni kaj jasna, se upre naša pamet, koj tožimo in mrmramo ter smo, četudi ne vemo, da Bog vse prav naredi, čmerni in nepotrpežljivi. — Tako n. pr. vzame Bog starišem ali sorodnikom nedolžnega otroka ali drugo drago osebo. In zdaj se ne dajo potolažiti, se pričkajo z Bogom, godrnjajo. Odkod izvira to? Iz omejenega spoznanja, vsled katerega ne razvidijo, da jim je Bog s smrtjo te osebe skazal veliko dobroto. Ali ne bi bil ravno ta nedolžni otrok lahko pohujšan, še velik hudodelnik postal in sebi in starišem grozno sramoto napravil ter se pogubil, a zdaj pa je v nebesih? Da bi torej mogli presoditi, ali je dogodek, ki se na prvi pogled dozdeva velika nesreča, za nas res toliko zlo, bi ga morali v vseh razmerah z drugimi dogodki, z vsemi nasledki spoznati, bi morali biti vsegavedni.

Pa bi kdo rekel: Ako hočemo spoznati, da so povodnji, toča, požari, kuge, bolezni . . . prava zla in da se ne vjemajo z dobrotljivostjo božjo, k temu ni treba vsegavednosti. Le počasi! Ali ni bolezen za mnogotere ljudi največja sreča? Gluhomutec današnjega evangelija se ima svojim telesnim napakam in pomanjkljivostim zahvaliti za vero v Jezusa. Če bi ne bil gluhi in mutast, bi ga ne bili pripeljali k Gospodu, nikoli bi ne bil spoznal Jezusovega nauka. Kakor je tega telesno pohabljenje pripeljalo k veri, tako so mnogoteri ljudje, ki so bili zašli na pota razuzdanosti in hudobije, skozi bolezen dospeli k spoznanju in spreobrnjenju. Ali jim ni tako bolezen postala dobrotla? — In toča, povodenj, požar . . . so na videz huda obiskovanja božja; ali vera in skušnja nas uči, da so tudi to dobrote Gospodove, ki nas na ta način k sebi kliče, ker vemo, da če se ljudem le predobro godi, ko imajo vsega v obilnosti, le preradi pozabijo na Boga. Sicer pa tudi vemo, da pozemeljske nadloge, bridkosti, bolezni . . . so nasledki in k a z n i g r e h a ; in ravno po njih hoče Bog grešnika spreobrniti, pravičnega pa spopolniti, kakor sam zagotavlja rekoč: *Jaz (Gospod) udarim, in jaz ozdravim; jaz umorim in jaz oživim.* (Deuter 32.) *Tepenja Gospodovega, moj sin! ne otresuj od sebe, in naj ti ne upada srce, kadar te on strahuje; zakaj kogar Gospod ljubi, ga tepe, in ima nad njim dopadajenje, kakor oče nad sinom.* (Preg. 3, 11. 12.)

V zgodovini egiptovskega Jožefa vidimo, kako Bog zna in hoče dobro in slabo v blagor obračati. Gotovo je britko zdihoval nedolžni mladenič, ko so ga brezbožni bratje v sužnost prodali! In kako dobre nasledke je imel ta zločin pod ljubeznivim vodstvom božjim! Po mnogih nezgodah in britkosti postane Jožef kraljevi namestnik v Egiptu, obvaruje deželo lakote, reši svojo rodovino ter jej odkaže lepi kraj Gesen v prebivališče. Tako je Bog prav naredil za Jožefa, njegovo rodbino, za Egipt, ko je dopustil prodati ga ptujcem. — Koliko bolest je občutila mati Mojzesova, ko je v reko izpostavila otročiča, da bi ga rešila grozovitosti Faraonove! In ta dogodek je bil začetek tistih čudnih potov, po katerih je dobri Bog izraelsko ljudstvo rešil egiptovske sužnosti.

b) Dvomi nad resnico, da Bog vse prav naredi, izvirajo iz našega pozemeljskega, sebičnega mišljenja. Človek, kateri ni dobro utrjen v bogaboječnosti, navadno zahteva, da bi vse tako šlo, kakor ugaja njegovim željam, njegovemu posvetnemu mišljenju; in če potem Bog drugače obrne, noče pripoznati, da je

Bog vendarle prav naredil. Tako želi lakomnež, da bi se vedno pomnoževalo njegovo premoženje. Le na denar in blago je navezано njegovo srce, le v tem išče svoje sreče, le tedaj se mu dobro zdi, če more veliko zgrabiti. Ako pa kaj zgubi na premoženju, noče spoznati, da mu je Bog prav storil, ker bi mu rad oči odprl ter ga spreobrnil. Tako zahteva ošabnež, da bi se mu povsod klanjali in ga častili. Ako ga kedaj prezirajo, se čuti žaljenega, nesrečnega in godrnja zoper Boga. Sovražljivec vedno na-to misli, kako bi se zmaščeval nad svojim nasprotnikom. Če tega ne more in vidi, da ima njegov zopernik celó srečo pri svojih podjetjih, se jezi in čuti nesrečnega ter noče verjeti, da Bog vse prav naredi.

Ti zgledi nam kažejo, da sebično mišljenje človeku odvzame zadovoljnost in ž njo zaupanje na to resnico, da Bog zanj vse prav naredi. Zato piše sv. Pavel (Rim. 8, 6. 7.): *Modrost mesa je smrt, modrost duhá pa je življenje in mir. Modrost mesa je sovražna Bogu; ni namreč božji postavi podložna, in ne more biti.*

c) Resnico, da Bog z nami vse prav stori, vselej spoznati, nas zadržuje tudi naša pregrešnost. Kakor po nauku aposteljnovem vse hudo izvira od greha, tako pride tudi od greha, da v resnici: »Bog za nas vse dobro vravná«, ne najdemo tolažbe. Božja previdnost res vse lepo vravná in vodi, ali če hočeš, da se ti bo vse dobro izteklo, zahteva od tebe tudi tvoje prostovoljno sodelovanje. Bog ti je dal prosto voljo, in če to zlorabiš, da prekrižáš dobrotljive namene božje, moraš sam sebi pripisovati krivdo zbog nesreče, ki te zadene. Povej mi, če si zanikaren gospodar in zapravljivec, in zbog tega trpiš pomanjkanje in revščino, kdo je tega kriv? Če si nepreviden v svojem govorjenju in vsak hip družega s tem žališ in si napravljáš neprijetnosti; ali nimaš tega sam sebi pripisati? Če si hudoben, razuzdan, če pijančuješ, nečistuješ, pobijaš, kradeš, goljufaš . . . in si sramoto nakoplješ in bolezní nalezeš, kdo je za to odgovoren, kakor ti sam?

In potem godrnjaš, da te Bog tepe, da ni vse prav storil . . . ko te je vendar tolikokrat opominjal in k sebi klical — in še zdaj toliko s teboj potrpi — ko bi moral nasprotno vzdihniti: O, Bog je že vse prav naredil, tudi z menoj — a jaz ubogi grešnik sem prekrižal vse dobrotljive namene njegove.

Videli smo, predragi! da Bog vse za nas prav naredi, in da le zaslepljenost, posvetno mišljenje in pregrešnost nas zadržuje,

to resnico vselej pripoznati. Le držimo se trdno tega prepričanja, tudi takrat, ko ne vemo, kako nam bo kak dogodek koristil takrat, ko nadloge in križi pridejo čez nas. Le skrbimo, da bomo vedno zvesti služabniki Božji in njegovi pokorni otroci, in vedno se bomo prepričali, da se tistim, ki Boga ljubijo, vse v dobro izide. (Rimlj. 8, 28.) Amen.

Ant. Žlogar.

Priložnostni govori.

Blagoslovljenje bandera mladeničev in deklet v Šmarjeti.

Kdorkoli bo mene spoznal pred ljudmi, tega bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Mat. 10, 32.

Vesel dogodek nas je zbral danes v tako obilnem številu v tem svetišču božjem. Veselje bere se našim mladeničem in dekletom vže na obrazu, ker vidijo sad svoje požrtvovalnosti, svoje gorečnosti, ki jo imajo za čast božjo. S težko prisluženim denarjem so tako radovoljno, s takim veseljem napravili naši cerkvi lep okrasek, sebi pa prelepo bandero. Da pa, predragi mladeniči in dekleta, na tem svojem banderu ne boste gledali samo lične zunanosti, radi tega vas hočem danes, kot dan njegovega slovesnega blagoslovljenja opomniti tudi na njegovo notranjo veljavo, hočem vam razložiti, kaj bandero pomenja in na kaj vas bode vedno opominjalo. Bandero, zastavo imajo vojščaki, ko gredó v vojsko in z banderom svojim pokažejo, da imajo svojega poveljnika, ki jih vodi; bandero je znamenje vojščakom, da jim pretí sovražnik in slednjič morajo vojščaki za svojim banderom junaško iti v boj zoper svojega nasprotnika. Ravno tako vas bandero opominja, da očitno spoznate svojega vodnika Jezusa Kristusa; svari vas dalje k čuječnosti, ker preté vam mnogi sovražniki, in vam je slednjič znamenje, da morate srčno iti v boj zoper svojega nasprotnika.

1. Ko so bili papež in škofje zbrani v Tridentinskem zboru, izrekli so se: Vera je začetek, podlaga in korenina našega zveličanja. Če hočemo tedaj v nebesa priti, moramo najprvo verovati božje resnice. Poveljnik, vaš vojskovodja, pod čigar banderom boste korakali, je tedaj Jezus Kristus. Njegove nauke, njegove večno božje resnice morate tedaj verovati, njega poslušati in ubogati, če hočete zmagati. Kakor vojščaki v vojski ne morejo biti svojemu sovražniku kos, če ne poslušajo in ubogajo svojega vojskovodje, ravno tako tudi vi ne boste zmagali, če ga ne bote poslušali in ubogali, če ne bote verovali v Jezusa Kristusa. *Brez vere ni mogoče Bogu dopasti*; in na drugem mestu pravi sv. pismo: *Kdor ne veruje, bo pogubljen*. Jezus Kristus, ta vaš poveljnik, vas pa uči in vodi po svojih služabnikih, duhovnikih. *Kdor vas posluša, mene*

poslušaj; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje. (Luk. 10, 16.) Duhovnike morate tedaj slušati, te svoje najboljše prijatelje ubogati. Toda marsikdo, dokler je zdrav, čvrst in krepak, ne verjame duhovniku. Ko bi mi duhovniki mogli imeti takega vedno pri sebi, tudi takrat, ko gremo k bolnikom delit sv. popotnico, ko bi ga tudi takrat pri sebi imeli, kako bi se lahko prepričal, da vera je človeku zadnja in jedina tolažba, kako bi vsakdo resno jel premišljati: tudi z menoj se bode jedenkrat tako zgodilo, tudi jaz bodem v svojem najstrašnejšem trenutku, v trenutku britke smrti, iskal svojo uteho, spas in rešitev jedino le v blažilih sv. vere. Toda mnogi se v svojem življenju sramujejo sv. vere, sramujejo se biti dobri kristijani, sramujejo se obljube, ki so jo dali pri sv. krstu. Mnogi hočejo se še s tem ponašati, da zaničujejo to, kar mi molimo, da se norčujejo iz tega, kar mi verujemo, in preganjajo naš najdražji biser, sv. vero, preganjajo našo najboljšo mater, sv. katoliško cerkev, katera nas je vže pri našem rojstvu vzela pod svoje krilo, v svoje zavetje, sv. katoliško cerkev, pri kateri iščejo vsi narodi svojo rešitev. Kako dandanes hudobni svet, hudobni ljudje zaničujejo, črtijo in sovražijo vsakega, ki očitno kaže svojo vero. Radi tega morate, predragi mladeniči in dekleta, imeti nekaj srčnosti, da se ne bote bali vedno in ob vsaki priliki se pokazati dobrega kristijana, ostati zvesti sv. katoliški cerkvi, imeti morate srčnost tudi očitno svoje molitve opravljati, sv. zakramente večkrat prejemati, radi obiskovati to vašo farno cerkev, v katero so zahajali vaši očetje tako pridno, jo obiskavali s tako gorečnostjo, v kateri se jim je utrdila vera, poživilo upanje in ogrela ljubezen do Boga. In to bandero naj vas tedaj opominja, da vero, ki ste jo neskaljeno prejeli od svojih starišev, vero, katero vam je dobra mati vsadila v vaša nežna srca, da to vero ohranite in jo trdno kot skalo izročite tudi poznejšim rodovom. Kakor se bandero od daleč sveti v blišču solca, tako naj se tudi vaša živa vera sveti pred vsem svetom, očitno kaže, kaže ne samo na jeziku, ampak tudi v dejanju, v delih ljubezni, v krščanskem življenju, v izpolnjevanju deseterih božjih zapovedij. Vaša vera bodi luč, ki naj sveti vsem ljudem in to bandero bodi priča, da očitno spoznavate Jezusa Kristusa, da vanj živo verujete in le v njem iščete svoje rešitve. Bandero naj kaže vsem, da je vaš vojskovodja Jezus Kristus, opominja naj vas, da se vedno kažete vredne vojščake Jezusa Kristusa.

2. Toda v tem očitnem spoznanju svoje vere ne morete ostati, če vas bandero ne vzbuja tudi k *č u j e č n o s t i*. Če kaki deželi preti sovražnik, morajo čuvati, da jih nenadoma ne napade. Tudi vi morate čuvati, da vam kdo ne vzame sv. vere. Bolj ko kedaj moramo premisliti besede apostolove: *Čujte in molite, ker vaš sovražnik, hudobni duh, hodi okoli kakor rjoveč lev iskaje, koga bi požrl.* Naša sv. vera je imela vedno sovražnike. Tristo let se je morala skrivati v pozemeljskih rovih, a imela je pri vsem tem očitne sovražnike, proti katerim se je lahko varovala in branila.

Toda v sedanjem času ima sv. vera mnogo več sovražnikov in veliko hujših in to radi tega, ker je toliko skritih. Božji resnici se je sicer vedno nasprotovalo, a toliko orožja, toliko sredstev, toliko pomagačev hudobnega duha ni bilo, kakor dandanes. Koliko je očitnih! Koliko je dandanes učenih in neučenih ljudi, ki zapeljujejo druge v nejevero, ki pravijo, da je namen človeku, da živa svet, da se mami v posvetnem veselju in se tako v svoji časni sreči dalje pomiče k hladnemu grobu, čez katerega ni večnosti. Koliko jih ti očitni nasprotniki sv. vere, naukov Jezusa Kristusa zapeljejo v nejevero! Koliko sovražnikov pa ima naša sv. vera, ki se po zunanem skrivajo in ji toliko bolj škodujejo. Največji so pač oni skriti, ki odtegujejo verno ljudstvo od duhovnikov, čredo od pastirja, ki zapeljujejo z najlepšimi besedami, zlasti s slabimi knjigami in časopisi ljudi v nejevero. Sicer imajo vedno na svojem jeziku sv. vero, pravijo, da so verni katoličani, a take vere ne marajo, katero oznanjujejo Kristusovi služabniki; zaničljivo govoré o papežu, škofu in drugih duhovnikih. S tem sicer nam duhovnikom nič ne škodujejo, mi nismo radi tega niti boljši niti slabiji, tudi namena nimajo nam škodovati, ker vedó, da nam ne morejo; a ta namen imajo, da s tem, ker nas duhovnike proti vam grdé in pri vas pripravijo v slabo ime, da nauka Jezusa Kristusa, ki ga vam oznanjujemo, več ne verjamete, da vam tako počasi izpulijo sv. vero, najblažji spomenik, ki ste ga prejeli od svojih očetov. Koliko hudega so pa sovražniki sv. vere vže storili, vsak dan bolj kaže žalostna skušnja. Ljudstvo ima vedno manj vere in to očitno kaže s svojimi slabimi, hudobnimi deli. Vedno več je samomorivcev, morilne bombe so prišle že na dnevni red, jetnišnice in bolnišnice se vedno bolj napolnjujejo, slab sad teh naukov se vedno bolj razodeva, tako da so modri možje, celó oni, ki nimajo nič vere, resno začeli premišljati, kaj bode iz tega, če se ne obrne na bolje.

Toda marsikdo bi mislil, saj pri nas, v naši lepi slovenski deželi, še ni tako slabo. Toda potem, predragi, ko bi brezverski duh zagazil že v našo kmečko kočo, potem bi bilo prepozno in radi tega moramo sedaj, ko je še čas, radi tega vas moramo neprenehoma opominjati mi duhovniki, ki smo od Boga poklicani skrbeti za vaš večni blagor, radi tega moramo mi duhovniki, katerih dolžnost je, da se vam v vseh zadevah kažemo kot vaše najboljše prijatelje, vas opominjati in svariti: Varujte se takih krivih prerokov, ne verujte jim, ne poslušajte jih, naredite jez vsakemu njih uplivu, varujte se vzlasti slabega berila in časopisov, ki tihotapijo žalibog že po naši fari. Varujte se jih, če hočete svojo vero ohraniti, in to bandero bodi znamenje vaše čuječnosti. A ne bojte se samo zunanjih sovražnikov, slabih ljudi, slabega branja, ampak čuvati morate tudi nad svojimi notranjimi sovražniki in to je naše slabo meso, naše hudo poželenje. Čuvati morate nad svojimi strastmi, ne jim dati prostora v svojem sreju.

3. Če se pa, predragi mladeniči in dekleta, vam bliža kak sovražnik, ki vam hoče kaj hudega storiti in vam vzeti sv. vero

ali vašo čistost kaj poškodovati, tedaj se mu zoperstavite in to bandero naj vas osrčuje, da greste junaško v boj zoper svojega nasprotnika. Hudobni svet hoče od sveta uživati, postavil si je za nalogo zadostiti svojim strastem, svoji mesenosti in poželjivosti. In vendar je naše življenje le nekaka priprava za večnost, čas skušnje in setve. Življenje je čas skušnje. Na zemlji je vsakdo od hudobnega duha k slabemu napeljevan, Bog ga pa s svojimi nauki, s svojo milostjo skuša za-se pridobiti, napeljuje ga k dobremu. Človek se ima pa pri vsakem svojem dejanju odločiti ali za dobro ali za slabo. Da se pa človek, ki je tako k hudemu nagnjen, odloči za dobro, stane ga vselej nekaj truda. Človek je tako nekako v vednem boju. Bojevati se pa moramo zoper svoje notranje in zunanje sovražnike. In ta boj, ta naša vojska, kaže se v zatajevanju samega sebe. Odpovedati se moramo hudobnim ljudem, krotiti svojo poželjivost. Kakor mornarji ob velikem viharju vržejo najdragocenejše stvari v morje, da se sami ne potopijo, ravno tako se moramo mi odpovedati vsemu grešnemu veselju, če se hočemo rešiti. In to zatajevanje je tedaj naša vojska. Predragi mladeniči in dekleta! Za svoje bandero ste si izbrali belo barvo, barvo nedolžnosti, sv. čistosti. Čistost naj tedaj vlada tudi med vami, čistost bodi venec vaše zmage. In kako jo doseči in ohraniti? Na banderu imate dve lepi podobi. Na jedni strani je Mati božja. Njo skušajte posnemati, jo z otroškim srcem častiti in se jej vsak dan priporočevati, da bi vam pri Bogu izprosila milost sv. čistosti. In kakega sredstva bi se še posluževali? Na drugi strani imate podobo, ki vam predstavlja dva angelja, ki molita presv. rešnjega Telo. Tudi vi radi molite, obiskujte radi zakrament sv. rešnjega Telesa, vpišite se v obilnem številu v bratovščino sv. rešnjega Telesa, prejemajte večkrat Jezusa Kristusa pri sv. obhajilu. Češčenje Marijino in prejemanje zakramenta sv. rešnjega Telesa bodi tedaj orožje v tem vašem boju.

Bojevati se moramo, saj vojska je naše življenje, skušati moramo tudi, da zmagamo. In bandero bodi znamenje vaše zmage. Predno je šel rimski cesar Konstantin Veliki v boj, imel je neko prikazen. Zsvetil se mu je na nebu sv. križ in na njem je videl zapisane besede: In hoc signo vinces. V tem znamenju, v znamenju sv. križa, bodeš zmagal. Na svojem banderu imate tudi vi podobo sv. križa, ki vam kliče, da hoste ž njim premagali. Jezus Kristus je premagal ves svet s sv. križem, premagal hudobnega duha, v sv. križu, v Jezusu Kristusu je tudi zmaga vaša. Amen.

Fr. Žvan.

